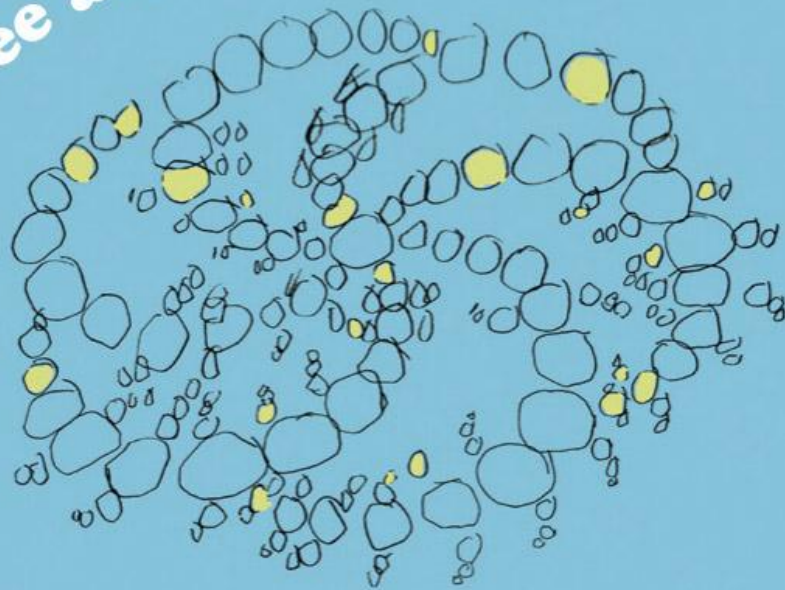

Vuosikertomus 2011

Tee arjesta juhla

Euroopan
vapaaehtoistoiminnan vuosi

Tomi Mäkipää / OmaPolku

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY

VUOSIKERTOMUS 2011

Sisältö

Ihmisarvon, perusoikeuksien ja perheen tukemisen puolesta	3
Toiminnanjohtajan katsaus	4
Asiantuntijuustoiminta	6
Kansalaistoiminta	12
Vaikuttamistoiminta	18
Kehitysvammaisten viikko	23
Apurahat ja lomatuki	23
Kävele ja vaikuta -kampanjaviikko	23
Juhlavuoden lahjoituksen mahdollistama toiminta	23
Keskusjärjestön työryhmät	24
Kurssikeskus Mertiöranta ja sisäiset palvelut	24
Kiinteistö Oy Tulppaanitalo	25
Talous	26
Hallinto	33
Liittokokous	33
Liittohallitus	33
Henkilöstö	34
Liitteet	
Aluejako ja tukipiirit	36
Paikallisyhdistykset	37
Kunniamerkit, viirit	42
Jäsenyydet	45
Lahjoitukset	46
Henkilökunta	47

IHMISARVON, PERUSOIKEUKSIEN JA PERHEIDEN TUKEMISEN PUOLESTA

Kehitysvammaisten Tukiliiton tarkoituksena on valtakunnallisena keskusliittona yhteistyössä jäsenyhdistystensä kanssa edistää kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta ja elämänlaatua.

Tukiliiton perustehtävä on kehitysvammaisen ihmisen ihmisarvon ja perusoikeuksien toteutuminen ja perheiden tukeminen.

Ihmisarvo on moraalinen ja juridinen käsite, jonka mukaan ihmisellä on arvo sinänsä. Ihmisarvo kuuluu ihmisyyteen, siihen että on syntynyt ihmiseksi. Ihmisoikeudet ovat jokaisen ihmisen synnynnäisiä oikeuksia ja ne koskevat kaikkia ihmisiä. Perusoikeuksilla tarkoitetaan yksilölle perustuslaissa turvattuja oikeuksia.

Vuoden 2011 alusta lähtien perustehtävää on toteutettu uuden strategian mukaisesti toimimalla kolmessa ohjelmakulmassa asiantuntijana, kansalaisjärjestönä ja vaikuttajana.

50. JUHLAVUOSI ANTOI 50 AIHETTA JUHLAAN

Kehitysvammaisten Tukiliitolle vuosi 2011 oli 50. toimintavuosi. Vuoden teemana oli 50 aihetta juhlaan – Kehitysvammaisten Tukiliitto vuodesta 1961. Juhlavuotta vietettiin pitkin vuotta eri tilaisuuksissa. Juhlaseminaari *Arjen onni* järjestettiin 20.5.2011 Tampereella. Tukiliitto julkaisi juhluvuoden kunniaksi järjestön toimintaa menneinä vuosina esittelevän selkokielisen kirjan *Vaikka se kestäisi sata vuotta*.

Varainhankinta tekee toiminnan mahdolliseksi

Taiteilija Armas Raunio maalasi taulun Matti-pojastaan. Hän luovutti taulun aiheen liiton käytettäväksi 1963. Varainhankinnassa kuvaa hyödynnettiin muun muassa julisteina, postikortteina ja valmiiksi keloitettuna taulujäljennöksinä.

Jelppi-keräykset alkoivat 1970-luvun alussa. Taiteilija Martti Syytjän suunnittelemaa Jelppi-merkkiä käytettiin muun muassa onnenlanteissa 1974.

Kuvaaja Martta Elomäki

Turun kuninkuusruuveissa 2001 ministeri Pertti Paasio osti arvan Seppo Vairiolta Varsinais-Suomen tukipiirin kojusta.

Päivä Kouvunemi oli Tukiliiton perinteisen syyskonsertin tähti 2006. Fanit jonottivat artistin nimikirjoituksia ja levyjä.

Kehitysvammaisten Liikuntaliiton puheenjohtaja Timo Lahtinen esitteli Imatran liittokokouksessa 1988 uutta kollektiivista, jäsenkäsikirjaa, joka osoittautui mainioksi varainhankintavälineeksi. Edessä taputtaa Tuuvo Perintinen Liperistä.

TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS

Kehitysvammaisten Tukiliiton 50. juhlavuosi näkyi toiminnassa monella tavalla. Huhtikuussa järjestettiin Kävele ja vaikuta -kampanja, jonka ilmapallot ja julisteet näkyivät eri puolilla maata. Alueellisesti juhluvuotta vietettiin mm. järjestöjuhlassa Kuhmossa ja Stay Up Late -konsertissa Helsingissä. Juhlavuoden päätapahtuma oli liittokokouksen yhteydessä järjestetty Arjen Onni -juhlaseminaari. Joulukuussa kehitysvammaisten teemaviikolla tapahtumia järjestettiin sekä eurooppalaisen vapaaehtoistoiminnan teemavuoden merkeissä, että omalla teemalla Tee arjesta juhla.

Juhlavuoden merkeissä käytiin myös henkilökohtaisesti tapaamassa kymmeniä yhteistyökumppaneita ja yhteiskunnallisia vaikuttajia. Heille vietiin kiitoksena ja kannustuksena kehitysvammaisten henkilöiden maalaama taulu, jossa kuvattiin mielikuvia omasta unelmakodista. Näin tavattiin mm. ministeri, kahden ministeriön päälliköt, Kelan pääjohtaja, aluehallintovirastojen johtajat, piispa ja moni muu vaikuttaja.

Juhlavuoden aikana ei pelkästään muisteltu menneitä vaan myös suunnattiin katse tulevaan. Toimintavuoden alussa aloitettiin uusi strategiakausi 2011 – 2016. Liiton toimintaa suunnattiin entistä vahvemmin kehitysvammaisten kansalaisten perusoikeuksien ja osallisuuden edistämiseen sekä perheiden omien tarpeiden ja kokemusten korostamiseen.

Uuden strategian myötä myös organisaatio uudistettiin. Toimihenkilöorganisaatio jaettiin kolmeen ohjelmakulmaan ja näiden lisäksi yleisjohtoon ja hallintoon. Liittohallitus nimesi jokaiseen ohjelmakulmaan työryhmän, jotka mahdollistavat aiempaa toimikuntarakennetta laajemman ja monipuolisemman jäsenistön äänen kuulumisen ja vuorovaikutuksen liiton kehittämisessä. Ohjelmakulmien työryhmissä on yli 50 jäsenkentän edustajaa.

Liitto vaikutti toimintavuoden aikana erityisesti kehitysvammaisen ihmisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseen ja hyvään kohteluun, laitosasumisen purkamiseen, henkilökohtaisen avun käytäntöihin ja vammaisten lasten oikeuksiin. Vaikeavammaisten kehitysvammaisten mahdollisuudet saada henkilökohtaista apua vammaispalvelulain nojalla paranivat. Kehitysvammaisten asumisen neuvottelukunta jatkoi onnistunutta, laajapohjaista yhteistyötä, ja laati kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisten tuen laatusuosituksen.

Liitto käynnisti kaksi uutta projektia: Vaikuttavaa vertaistoimintaa -projektin tavoitteena on erityistä tukea tarvitsevien lasten perheiden voimaantumisen vaikuttamiseen sekä lasten ja vanhempien kokemustiedon hyödyntäminen palveluissa. Best Buddies -projekti taas etsii väyliä kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten aidolle kohtaamiselle. Aikuis-Malike projekti päättyi vuoden lopussa. Hyvät kokemukset ja tulokset mahdollistivat Ray-rahoituksen lisäämisen ja Malikkeen pysyvän toiminnan laajentamisen myös aikuisten vaikeavammaisten osallisuuden edistämiseen.

Mertiörannan kurssikeskus laitettiin myyntiin elokuussa. Mertiörannasta luovuttaessa päättyi merkittävä, 40 vuotta kestänyt vaihe Tukiliiton historiassa. Ratkaisulla voidaan kuitenkin

alueellistaa liiton kurssitoimintaa ja parantaa mahdollisuuksia osallistua kursseihin eri puolilta maata sekä vakauttaa liiton taloutta.

Toimintavuosi oli keskustuimistolla työntäyteinen ja kiireinen. Vuoden aikana esimerkiksi järjestettiin 63 kurssia tai muuta koulutustilaisuutta, julkaistiin 11 jäsenlehden numeroa, vastattiin

2 000:een lakineuvontaan tulleeseen yhteydenottoon, saatettiin kolme projektia päätökseen - ja perehdytettiin yksi uusi toiminnanjohtaja työhönsä. Työ muutosten keskellä on vaatinut henkilöstöltä venymistä, mutta työskentelyilmapiiri on hyvällä, keskimääräistä paremmalla tasolla. Liitolla on uuden strategian, uuden organisaation ja uuden ohjelmatyöryhmä-mallin pohjalta erinomaiset edellytykset jatkaa tuloksellista ja entistä vaikuttavampaa työtä.

Risto Burman

ASiantuntijuustoiminnalla tuettiin jaksamista ja edistettiin osallisuutta

Asiantuntijuustoiminnan ohjelmakulma rakentui vuonna 2011 Malikkeen ja koulutustoiminnan kokonaisuuksista sekä kulman johtamisesta. Asiantuntijuustoiminnan tavoitteena on edistää kehitysvammaisten lasten ja aikuisten osallisuutta ja arjen sujuvuutta sekä tukea perheiden ja läheisten jaksamista. Vuoden päätavoitteena oli käynnistää Tukiliiton uuden strategian mukainen toiminta. Syksyllä aloitti ohjelmakulman tukena uutena toimintamuotona liittohallituksen asettama valtakunnallinen työryhmä.

KOULUTUS JA KURSSITOIMINTA

Vuoden 2011 aikana koulutustoiminnassa painottuivat kehitysvamma-alan ammattitutkinnon leviämisen seuranta ja ammattitutkinnon sisältöihin vaikuttaminen. Kurssitoiminnassa toteutuivat Tukiliiton strategian lähtökohdat ja kurssit toteutuivat suunnitellusti. Ensietokurssien osallistujat ovat enenevässä määrin leikki-ikäisten ja sitä vanhempien lasten perheitä, joiden lapsen kehitysvamma on diagnosoitu hiljattain.

Henkilöstöresurssit koulutus- ja kurssitoiminnassa olivat koulutustoiminnan esimies, avustava toimistotyöntekijä ja 3 koulutussuunnittelijaa sekä Äiti ei pysy kärryillä -projektissa projektipäällikkö, verkostokoordinaattori ja projektityöntekijä.

Äiti ei pysy kärryillä -projektissa kehitettiin tukea perheille, joissa vanhemmalla on merkittäviä vaikeuksia oppimisessa, vanhemman erityinen tuen tarve huomioiden. Projektin toisen vuoden aikana toimittiin valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla hyödyntäen verkostoitumista, eri asiantuntijoiden osaamista sekä perheiden kokemusasiantuntijuutta.

MALIKE – MATKALLE, LIIKKEELLE, KESKELLE ELÄMÄÄ

Malike-toiminnan perustehtävä on vaikeavammaisten henkilöiden osallistumisen mahdollisuuksien edistäminen toiminnan ja toimintavälineiden avulla. Malike järjestää yhteistyöverkostojen kanssa toimintavälineiden kokeilutapahtumia ja -kursseja, jotka mahdollistavat toiminnallisen vertaistuen.

Verkostokoulutuksilla Malike sadettaa ja juurruttaa asiantuntijuutta ja tukee paikallisia verkostoja.

Malikkeen toiminta kohdistui vuonna 2011 sekä vaikeavammaisiin lapsiin että aikuisiin, heidän perheisiinsä, lähi-ihmisiin ja ammattilaisiin. Aikuis-Malike-projekti päättyi vuoden 2011 lopussa, mutta aikuistoiminta jatkuu osana Maliketta. Tukiliitto sai Malike-toiminnan (vaikeavammaisille lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen) kohdennettuun Ray-avustukseen korotuksen

vuodelle 2012 aikuistoiminnan jatkamiseksi osana Maliketta. Malike toimii aktiivisesti asiantuntijaverkostoissa ja nostaa esiin kokemusasiantuntijoiden tietoa.

Toimintavälinevuokraamot sijaitsevat Tampereella, Helsingissä ja Rovaniemellä. Uutena toimintana käynnistyi ns. toimintavälineperäkärri, jota vuokrataan Itä-Suomen alueella. Toiminnan ohessa Malike hankkii ja kehittää soveltuvia toimintavälineitä vaikeavammaisten henkilöiden käyttöön.

Vuonna 2011 on maantieteellisenä painopistealueena ollut Etelä-Suomi.

VUODEN 2011 TOIMINNAN TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Vuosikertomuksessa esitettävät tavoitteet ja keinot ovat vuosien 2011 – 2016 strategiasta ja toimintaohjelmasta, asiantuntijuustoiminnan osalta myös toimintasuunnitelmasta.

KOULUTUS 2011

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Kehitysvamma-alan koulutuspoliittisiin linjauksiin vaikuttaminen.	Kehitysvamma-alan ammattitutkinnon valtakunnallisen koulutuksen järjestäytymisen seuranta. Oppilaitosyhteistyö ja neuvottelut koulutuksen järjestäjien kanssa	OPH:n tutkintotoimikunnan kokouksia oli suunnitellusti. Tutkintotoimikuntatyöhön osallistui kaksi työntekijää. Seurantaa toteutettiin suunnitellusti keväällä 2011. Jatko-opetuksen tilanteen päivittäminen yhteistyötahojen kanssa, oppilaitosten hallitustyöskentelyssä vaikuttaminen.
Kurssi- ja koulutustoiminta perheille ja kehitysvammaisille henkilöille. Kurssitoiminnan kehittäminen Tukiliiton strategian mukaan.	Kelarahoitteisia sope-kursseja, 11 peruskurssia ja 8 jatkokurssia. Ensietokursseja 5 – 6 Aikuisten kursseja 2.	Kelarahoitteisia peruskursseja toteutettiin 11 ja jatkokursseja 8. Ensietokursseja toteutui 5. Aikuisille toteutettiin kaksi kurssikokonaisuutta OK-Opintokeskuksen hanketuella.

		<p>Sohlbergin rahaston tuella toteutettiin yksi.</p> <p>Yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa järjestettiin sisarusseminaari Kuopiossa.</p> <p>Käytettiin aktiivisesti gas-arviointia ja toteutettiin palautekohteja ja seuranta.</p>
Koulutustoimintaan vaikuttaminen.	Kurssitoiminnan arviointi, raportointi ja kehittäminen.	Yhteistyö verkostoissa.
Äiti ei pysy kärryillä -projektissa tuetaan perheiden, joissa vanhemmalla on kehitysvamma tai merkittäviä vaikeuksia oppimisessa.	<p>Yhteistyö verkostoissa.</p> <p>Valtakunnallisen verkoston tapaamisia neljä vuodessa, joista kaksi koulutusta ja kaksi suunnittelua.</p> <p>Kahden alueellisen yhteistyöryhmän (Päijät-Häme ja Kymenlaakso) kokoontumisia neljä vuodessa, joista kaksi koulutusta.</p> <p>Koulutus kaksi kertaa vuodessa, alan opiskelijoiden ohjaus.</p> <p>Perhetoiminta käynnissä Päijät-Hämeessä, jossa vuoden aikana ollut mukana kuusi perhettä.</p>	<p>Oppilaitosyhteistyö ja Kelan järjestöyhteistyö.</p> <p>Toteutettiin.</p> <p>Järjestettiin tapaamiset.</p> <p>Kokoontumiset ja koulutuksen järjestettiin.</p> <p>Koulutukset ja ohjaus toteutuivat.</p> <p>Käynnistyi, kuusi perhettä.</p>

<p>Selko-e -projekti päättyy</p>	<p>Syksyllä 2011 kaksi vertaistapaamista.</p> <p>Neuvolatyöntekijöiden kokemusten kartoittaminen perheistä, joissa vanhemmalla on kehitysvamma tai laaja-alainen oppimisvaikeus alkaa.</p> <p>Loppuraportin kirjoittaminen ja julkaisu.</p> <p>Koulutukset, seminaarit ja ohjaustilaisuudet kohderyhmälle ja ammattilaisille. Toteutuneissa kurssikokonaisuuksissa tietotekniikan opiskelu.</p> <p>Oppaiden julkaisu verkossa ja paperilla tietojen jalkauttamiseksi.</p> <p>Tarvittava ohjeistus yhteiskunta-vaikuttaminen</p> <p>Tarvittava ohjeistus keskustelupalstaan.</p>	<p>Kaksi vertaistapaamista.</p> <p>Toteutui suunnitellusti.</p> <p>Loppuraportti kirjoitettiin.</p> <p>Verkon vaarat sekä vaikuttamisen välineet -koulutuksia oli 1. Toteutui suunnitellusti.</p> <p>Aikuisten kurssikokonaisuuksia: aloittavia 3 ja jatkokursseja 2.</p> <p>Eurooppalainen Selkokieli -opas tarkennettu suomennos ja painos saatettiin julkaisuvalmiiksi syksyllä. Postitus käyttäjille 2011.</p> <p>Uudet keskustelupalstan ohjeet ja uusittu järjestöjen tietotekniikka -opas julkaistiin verkossa. Video saavutettavuudesta.</p> <p>Me itse yhdistys vastaa keskustelupalstasta.</p>
----------------------------------	---	--

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
<p>Vaikuttaminen</p> <p>Kohderyhmämme henkilöt toimivat yhdessä ja vertaisena yhteiskunnassa.</p> <p>Toiminnallamme ja myönteisellä näkyvyydellä vaikutamme sidosryhmien ja ympäristön asenteisiin, edistämme esteettömyyttä ja ehkäisemme vaikeavammaisten henkilöiden syrjäytymistä.</p> <p>Osallistujien kokemusten sadettaminen</p>	<p>Vaikeavammaisuudesta ja osallistumisen mahdollisuuksista tiedottaminen</p> <p>Kotisivut – tietoa tapahtumista, tapahtumien järjestämisestä sekä välineistä</p> <p>Alalle kouluttautuvien opintosisältöihin vaikuttaminen</p> <p>Kokemusasiiantuntijoiden äänen kuuluviin tuominen</p> <p>Ideat kiertoon kampanja: perheiltä kerättyjä ideoita edullisista ja yksinkertaisista välineistä.</p>	<p>Lehtiartikkeleita oli 47 kpl. Liikkeelle-lehteä levitettiin 5800 kpl.</p> <p>Tukiviestin teemanumero 4/2011</p> <p>Aikuisten toiminnasta julkaistiin uusi Läpi ennakkoluulojen -dvd. 3 raporttia tuotettiin julkaisusarjaksi. Facebook-sivuston keskimääräinen kävijämäärä noin 380 / vrk ja tykkääjiä 220 kpl</p> <p><i>Ulos talosta, pois pihasta</i> verkostokoulutus SAMK:n opintosuunnitelmaan ja kokeiluna Koulutuskeskus Salpauksen luonto-ohjaajien oppikokonaisuutena.</p> <p>Talentialta workshop-kutsu Sosiaalialan asiantuntijuuspäiville.</p> <p>Opinnäytetöitä aiheesta valmistui 2 kpl.</p> <p>Aikuis-Malike-projektin sosiaalinen tilinpäätös valmistui.</p> <p>Verkostoseminaareja 2 kpl</p> <p>Ideat kiertoon -kampanjassa uusien ideoiden määrä 4 kpl</p>

	Alueellinen painopistealue 2011 oli Etelä-Suomen alue	Toimintaa järjestettiin Etelä-Suomen alueella 17 kertaa.
<p>Toimintamahdollisuuksien järjestäminen vaikeavammaisille lapsille ja nuorille perheineen sekä aikuisille ja yhteistyöverkostojen kanssa toteutettava toiminta.</p> <p>Vaikeavammaisten lasten ja aikuisten äänenä verkostotyössä.</p> <p>Uudet toimintamallit</p> <p>Toiminnan arviointi</p>	<p>Uusien verkostojen luominen ja ylläpitäminen.</p> <p>Toiminnallinen vertaistuki.</p> <p>Tukiliiton perhetyön strategian eteenpäin vienti perhetyöryhmän kanssa.</p> <p>Yhteistyö palvelu- ja ohjelmatuottajien kanssa.</p> <p>Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.</p> <p>Kokeileva ja kehittävä toiminta.</p> <p>Työryhmien kautta vaikuttaminen.</p> <p>Oppilaitosyhteistyö, opinnäytetyöt, Webropol-kysely.</p> <p>Sosiaalinen tilinpito.</p>	<p><i>Ulos talosta, pois pihasta</i> -verkostokoulutuksia järjestettiin 10 kpl, uusia yhteistyötoimijoita oli 17 kpl.</p> <p>Kokeilukursseja ja -tapahtumia joissa oltiin mukana oli yhteensä 40 kpl, joista: -lapsille perheineen 22 kpl -aikuisille 18 kpl Osallistujia yhteensä 2948 hlöä, joista vaikeavammaisia henkilöitä oli 562. Suuret valtakunnalliset tapahtumat: 4 kpl</p> <p>Vapaaehtoistoiminnan infotilaisuus yhdessä Best Buddies -projektin kanssa</p> <p>Uudet toimintamuodot 4 kpl</p> <p>Malike mukana kahdessa Tukiliiton ulkopuolisessa työryhmässä</p> <p>Käynnistyi 2 opinnäytetyötä lasten ja nuorten toimintaan liittyen. Tapahtuma- ja kurssipalautteet Malike-toimintaan osallistuneille perheille, toteutettiin kysely toiveista Malike-toiminnan suhteen.</p> <p>Sosiaalinen tilinpäätös.</p>

<p>Toimintavälineet ja vuokraamotoiminta</p>	<p>Vuokraamotoiminnan verkostoituminen, vuokraamotapahtumat ja perhepäivät vuokraamopaikkakunnilla.</p>	<p>Välineet.fi sivusto -yhteistyö. Vuokraamopaikkakunnilla on tapahtumia ollut 3, joihin osallistui noin 180 henkilöä, joista vaikeavammaisia henkilöitä oli 22. Vuokraamoita toimi Tampereella, Helsingissä ja Rovaniemellä.</p> <p>Toimintavälineiden vuokrauskertoja oli yhteensä 521 ja vuokrausvuorokausia 6144. Lisäksi välineet olivat Malikkeen omassa käytössä 739 kertaa ja omia vuokrausvuorokausia oli 2585. Toimintavälineperäkärryn vuokrauksen käynnistäminen Itä-Suomeen.</p>
<p>Toiminnan arviointi</p>	<p>Yhteistyö apu- ja toimintavälineyrittäjien kanssa. Toimintavälineiden kehittäminen ja hankinta, kaikkein vaikeimmin vammaisten henkilöiden välineet.</p> <p>Webropol -kysely</p>	<p>Monitoimi-istuimen kehitystyö. Kehitystyö TTY:n kanssa, eurooppalainen yhteistyö (Tanskan pohjoismainen toimijaseminaari ja Rehacare-messuverkosto). Sirkusvälineiden ideointi - workshop. Jatkuva korttikampanja.</p> <p>Kysely toimintavälineitä vuokranneille tahoille</p>

KANSALAISTOIMINNALLA EDISTETTIIN VAPAAEHTOISTOIMINTAA, VERKOSTOITUMISTA JA JÄSENYHDISTYSTEN TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA

YHDISTYSKYSELY

Vuosi 2011 oli uuden strategiakauden käynnistysvuosi myös kansalaistoiminnassa. Ohjelmakulma koosti itseään: viimeinen työntekijäkrytointi oli elokuussa 2011. Vuosi oli monin tavoin tulevaisuutta pohjustava. Kevään aikana tehtiin haastattelemalla yhdistyskysely. Kyselyn tavoitteena oli saada kuva paikallistoimintamme tilanteesta ja kartoittaa keskusjärjestön ja paikallistoiminnan yhteisiä kehittämisasihteja. Yhdistyskyselyyn saatiin 108 yhdistyksen vastaukset. Kehittämistarpeiksi nousivat seuraavat: vapaaehtoistoiminta (58 yhdistystä), ystävä- ja kaveritoiminta (52), lapsiperheiden vaikuttamistyö ja oikeuksien valvonta (44) sekä paikallinen vaikuttaminen yleisesti (43). Yhdistyskyselyn aineisto on osoitteessa: www.kvtl.fi/fi/paikallinen-toiminta/

OHJELMAKULMIEN TYÖRYHMÄT

Paikallistoimijoiden osallisuutta keskusjärjestön toiminnan suunnitteluun ja arviointiin vahvistettiin. Kaikkiin kolmeen ohjelmakulmaan nimettiin laajat työryhmät: asiantuntijuustoiminnan, kansalaistoiminnan ja vaikuttamistoiminnan työryhmä. Jokaisessa on edustus kaikista tukipiireistä ja kaksi edustajaa Me Itse ry:stä, yhteensä yli 50 toimijaa. Jo ensimmäisenä vuonna työryhmien tarpeellisuus tuli todetuksi.

ARVIOINNIN MERKITYS

Arviointi on nostettu yhdeksi keskeiseksi kehittämisen välineeksi. Vuonna 2011 arvioinnissa on keskitytty yhdistystoimijoiden ja hankkeiden kohderyhmien, kuten lapsiperheiden ja nuorten ajatusten kartoittamiseen. Tukiliiton kansalaistoiminnan strategiaohjelman ja hankkeiden keskeisiä arviointikysymyksiä ovat:

- Edistääkö toiminta perheiden ja vammaisten henkilöiden omaa aktiivisuutta?
- Tuoko toiminta mukaan uusia kohderyhmiä Tukiliiton jäsenyhdistyksiin ja kansalaistoimintaan laajemmin?
- Lisääkö toiminta paikallisten toimijoiden verkostoitumista?
- Onko kohderyhmä mukana toiminnan kehittämisessä?

Vuoden aikana kehitettiin myös yhdistysten itsearviointiin sopivaa arviointimenetelmää.

Kansalaistoiminnan ohjelmakulman henkilöstöstä viisi työskenteli alueilla. Perustyötä teki neljä henkilöä keskustuomistolla ja kolme alueilla, projektitehtävissä oli seitsemän työntekijää ja

harvinaisten kehitysvammojen verkostotyössä yksi työntekijä. Kaksi tuntityöntekijää toimi Best Buddies -projektissa Helsingissä.

UUDET PROJEKTIT

Liiton kansalaistoiminta sai vahvan panoksen kahden uuden Ray-hankkeen myötä. Hankkeet ovat Vaikuttava vertaistoiminta vuosina 2011 – 2013 (2016) ja Best Buddies vuosina 2011 – 2013. Hankkeet käynnistyivät vuoden aikana niin, että viimeinen työntekijärekrutointi tehtiin elokuussa.

Vaikuttava vertaistoiminta -projektin tavoitteena on erityistä tukea tarvitsevien lasten perheiden voimaantuminen vaikuttamistoimintaan sekä vanhempien ja lasten kokemustiedon saaminen osaksi palveluiden ja tuen kehittämistä. Hankkeen kenttätoiminta toteutuu Uudellamaalla (Helsinki) ja Itä-Suomessa (Kuopio). Työntekijöitä on neljä, viimeisin heistä aloitti työt syksyn alkaessa. Hanke toimii yhteistyössä paikallisyhdistysten kanssa siellä, missä kiinnostusta tähän on. Ohjausryhmäyhteistyö on käynnistynyt aktiivisesti erityisesti Leijonaemot, Jaatinen ja Elo ry:n kanssa. Hankkeen internetsivut www.vaikuttavavertaistoiminta.fi aukesivat joulukuussa.

Best Buddies -projektin päämäärä on löytää väyliä kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten aidolle kohtaamiselle. Tarkoituksena on asennemuutoksen ja inklusion eli kaikille avoimen osallistumisen edistäminen. Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat kehitysvammaiset ja vammattomat 15–30 -vuotiaat nuoret. Yksityiskohtaisemmat tavoitteet jakaantuvat kolmeen osaan: Kehitysvammaisten Tukiliiton vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, alueellinen Best Buddies -kaveritoiminta ja oppilaitosyhteistyö. Yleisesti projekti markkinoi kaveritoimintaa esimerkiksi internetissä ja osallistui erilaisiin, mm. vapaaehtoistoiminnan vuoden tapahtumiin levittääkseen tietoa kaveritoiminnasta ja rekrytoidakseen uusia vapaaehtoisia.

Projektin kotisivu: www.kvtl.fi/fi/best-buddies/

VUODEN 2011 TOIMINNAN TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja keinot ovat vuosien 2011 – 2016 strategiasta ja ohjelmasta.

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Yhdistyksemme toimivat ja vaikuttavat	Koulutamme yhdistyksiä niiden toiminnassa ja jäsenhuollossa: <ul style="list-style-type: none"> • valtakunnalliset ja alueelliset	Liittokokous, seminaari "Arjen onni" ja Hyvän Tuulen päivä Tampereella

<p>aktiivisesti.</p>	<p>koulutukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • opintokeskusten tarjoamasta yhdistyskoulutuksesta tiedottaminen • käytännöllisten oppaiden ja materiaalin tuottaminen <p>Tuotamme yhdistysten käyttöön vaikuttamistoiminnan osaamista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paikallisen vaikuttamisen uusien toimintatapojen kehittäminen • eri elämänvaiheita edustavien ihmisten saaminen mukaan vaikuttamistyöhön • vaikuttamis- ja kansalaistoiminnan yhteistyön tiivistäminen <p>Kehitämme hyviä yhdistystoiminnan käytäntöjä yhdessä yhdistysten kanssa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietopankin kehittäminen hyvistä käytännöistä • paikallistoiminnan tuen ja koulutuksen tarpeen kartoittaminen • yhdistysten itsearvioinnin välineiden kehittäminen • suunnitelma paikallisen toiminnan tuen muodoista • lisäresurssit uusien projektien avulla 	<p>järjestettiin liiton 50-juhlavuoden merkeissä. Liittokokouksessa osallistujia oli 242, seminaarissa 218 ja lapsiperhetapahtumassa noin 120.</p> <p>Yhdistyskysely paikallistoimijoiden tuen ja koulutuksen tarpeen esiin saamiseksi, 108 yhdistystä haastateltiin ja haastattelujen pohjalta koottiin aineisto yhdistysten tilanteista ja kehittämistoiveista. Haastattelut olivat myös tapa lähentää kentän ja keskusjärjestön toimijoita. Kyselyn pohjalta valmistui julkaisu "Hallituksen vapaaehtoisuus on hyvä; mennään kaikki sata lasissa". Yhdistyshaastattelujen lisäksi keskusjärjestön työntekijät osallistuivat 22:een tukipiiriin (osallistujia 770) ja yhdeksään yhdistyksen (osallistujia 480) tilaisuuteen/jäseniltaan.</p> <p>Eväitä elämän reppuun – toiminnallinen koulutus- ja tapahtumapäivä järjestettiin 3 alueella: Rovaniemi, Jyväskylä ja Helsinki, osallistujia yhteensä noin 150. Järjestelyt verkostojen kanssa.</p> <p>Järjestettiin yhdistystapaaminen alueen yhdistyksille, Itä-Suomi.</p> <p>Hyvien käytäntöjen keräys käynnistettiin Ideapäivän 2012 toteuttamiseksi ja Internet-sivuille laitettaviksi. Keräys toteutuu kuudessa teemasarjassa.</p> <p>Kansalaistoiminnan seminaari syksyllä jouduttiin peruuttamaan ilmoittautuneiden vähäisyyden vuoksi.</p>
----------------------	--	--

		<p>Kävele ja vaikuta -kampanjan materiaali yhdistysten käyttöön.</p> <p>Kansalaistoiminnan ja vaikuttamistoiminnan ohjelmakulmien yhteistyö on säännöllistä, toimintaa suunnitellaan yhdessä.</p> <p>Vaikuttamiskulma on valmistanut materiaalia paikallisvaikuttamisen käyttöön mm: internet-sivut ja Omaa kotia kohti -opas.</p> <p>Yhdistysten itsearviointimenetelmän valmistelu on aloitettu ja saadaan kokeilukäyttöön kentälle 2012.</p> <p>Alueelliset jäsenpostit ja kaksi kertaa vuoden aikana ilmestynyt valtakunnallinen jäsenkirje antavat paikallistoimijoille tietoa ajankohdaisista teemoista ja tapahtumista.</p>
<p>Vertais- ja vapaaehtois-toimintamme on elävää ja uusiutuvaa</p>	<p>Kehitämme uusia vertaistoiminnan malleja yhdistysten käyttöön:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimintaa vertaistuen saatavuuden turvaamiseksi • vertaisohjaajien, perhetapahtuman järjestäjien ja ryhmän käynnistäjien kouluttaminen <p>Kehitämme vapaaehtoistoimintaa yhdistysten kanssa yhdessä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimintaa vapaaehtoistoiminnan kehittämisestä kiinnostuneiden yhdistysten kanssa • kaiken ikäisten, jäseninä olevien ja ulkopuolisten innostaminen vapaaehtoistoimintaan 	<p>Lapsiperhetapahtuman järjestäjän koulutus, Oulu, 14 osallistujaa</p> <p>Järjestetty kaksi lapsiperheiden kuulemisiltaa yhdessä vaikuttamistoiminnan kanssa: Tampere ja Helsinki, osallistujia 20.</p> <p>Ohjelma vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi Tukiliiton kaikilla tasoilla sisältää:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Elävä yhdistys -kehittämishjelma paikallisyhdistyksille, aloitettu Itä- ja Etelä-Suomessa 2) keskustuomiston vapaaehtoistoiminnan yhteistyöryhmä on perustettu, yksi vapaaehtoisten rekrytointi-ilta järjestetty, 11 osallistujaa 3) materiaalin tuottaminen kotisivuille yhdistysten käyttöön

	<ul style="list-style-type: none"> • kehitysvammaisten ihmisten tekemän vapaaehtoistoiminnan tunnistaminen <p>Autamme yhdistyksiä uusien jäsenryhmien houkuttelemisessa mukaan toimintaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sosiaalisen median käyttö ihmisten tavoittamisessa • kutsumme toimintaamme mukaan erityislasten perheet – myös ilman kehitysvammadiagnoosia • verkkopohjaisen työkalun käyttöönotto tavoitteena kehittämistoiminta ja kannanottojen saaminen laajasti ja nopeasti • teemme yhteistyötä uusien yhdistysten ja liikkeiden kanssa • kiinnitämme huomiota kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten sisarusten tilanteeseen 	<p>http://www.kvtl.fi/fi/paikallinen-toiminta/vapaaehtoistoiminta/</p> <p>Hyvän tuulen päivässä oli vapaaehtoistojina myös kehitysvammaisia ihmisiä.</p> <p>Pidetty puheenvuoro Tukiliiton toiminnasta ja perheen sosiaaliturvasta neljällä ensitietokurssilla.</p> <p>Osallistuminen verkostoon, joka järjesti vapaaehtoistoiminnan vuoden juhlan, Helsinki.</p> <p>Erilainen sisarus-seminaari, Kuopio, osallistujia 40, järjestettiin yhteistyöverkoston kanssa.</p> <p>Aloitettu kaksi uutta hanketta (Ray): Vaikuttava vertaistoiminta ja Best Buddies.</p> <p>Vaikuttava vertaistoiminta: Vertaisohjaajien koulutus Kuopiossa, 14 osallistujaa</p> <p>Kaksi perhetapahtumaa, Kuopiossa ja Joensuussa, 20 osallistujaa</p> <p>Osallistuttu mukaan.fi verkkopalvelinta kehittävään työryhmään, käyttöönotto tammikuussa 2012.</p> <p>Nuorten videointikurssin koulutusmallin valmistaminen, koulutukset alkavat tammikuussa 2012.</p>
--	--	--

		<p>Internetsivut lapsiperheille on otettu käyttöön: www.vaikuttavavertaistoiminta.fi</p> <p>Hankkeen pohjaselvitykseksi on tuotettu kyselyselvitys "Suuntaviivoja erityistä tukea tarvitsevien lasten perheiden vertais- ja vaikuttamistoiminnan kehittämiseen".</p> <p>Verkkomoderaattoreiden ja -vaikuttajien koulutusmallin valmistaminen, koulutukset alkavat tammikuussa 2012.</p> <p>Best Buddies: Internetsivut nuorille www.bestbuddies.fi ja Facebook-sivut otettu käyttöön.</p> <p>Yhteistyöyhteydenotto Kaveritoiminnan kehittämisestä kiinnostuneisiin paikallisyhdistyksiin.</p> <p>Kaveritoiminnan esittelyä 20 tilaisuudessa/tapahtumassa, osallistujia 1800.</p> <p>12 kouluvierailua kolmessa pilottikoulussa, osallistujina n. 200 oppilasta.</p> <p>Kampanjamateriaalin tuottaminen kaveritoiminnasta ja kehitysvammaisuudesta jaettavaksi tapahtumissa ja kouluissa.</p> <p>Artikkeleita toiminnasta useissa julkaisuissa (Tesso, Aamulehti, Länsiväylä, Ray:n Internetsivut).</p>
<p>Jäsenistömme luo kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä</p>	<p>Tuemme harvinaisten vamma ryhmien verkostoa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • perheiden ja muiden toimijoiden verkostojen 	<p>Harvinaisille vamma ryhmille on järjestetty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaksi perhetapaamista, osallistujia yli 70

	<p>synnyttäminen ja ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • koulutuksen järjestäminen perheille • tiedon tuottaminen harvinaisista kehitysvammoista • vaikuttaminen palveluihin <p>Autamme yhdistyksiä löytämään hyvät yhteistyökumppanit alueellaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyvien kumppanuuskokemusten ja toimivien verkostojen tietojen kokoaminen ja välittäminen yhdistyksille • liiton yhdistysten keskinäisen yhteistyön mahdollistaminen • kehitysvammaisten ihmisten yhdistysten esillä pitäminen heitä koskevilla asioilla <p>Tuemme jäsenistön osallistumista erilaisiin verkostoihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertaistuen ja vapaaehtoistoiminnan verkostoissa toimiminen • kansainvälisten kattojärjestöjen toimintaan osallistuminen • uusien kansallisten ja kansainvälisten yhteistyön muotojen etsiminen 	<ul style="list-style-type: none"> • kaksi perheleiriä, osallistujia 40 • nuorten sirkusleiri, osallistujia 7 <p>Aktiivinen mukana oleminen harvinaisten vamma ryhmien verkoston ylläpitämisessä. Internetsivujen kehittämistyö.</p> <p>Tietopakettien laatiminen harvinaisista oireyhtymistä (Cornelia de Lange, Rett), julkistetaan vuoden 2012 puolella.</p> <p>Alueellisissa Vammaiskasteen ohjausryhmissä mukana oleminen ja tiedon välittäminen järjestetyistä tilaisuuksista.</p> <p>Aluetyössä oltu mukana useissa alan verkostoissa osallistujina, kouluttajina, tapahtumien järjestäjinä.</p> <p>Järjestetty koulutus verkostoitumisteemasta, Itä-Suomi.</p> <p>Projektien verkostoyhteistyö muiden kehitysvamma-alan toimijoiden kanssa (Kvps, Fduv, Kehitysvammaliitto).</p> <p>Tukiliiton puheenjohtaja valittiin Inclusion Europe:n hallituksen jäseneksi.</p> <p>Harvinaisten verkosto hakeutui jäseneksi EURORDIS:iin (The European Organisation for Rare Diseases).</p>
--	--	--

VAIKUTTAMISTOIMINNALLA VAHVISTETTIIN YKSILÖLLISEN ELÄMÄN EDELLYTYKSIÄ

Vuoden 2011 vaikuttamistyössä painottuivat erityisesti kehitysvammaisen ihmisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseen ja hyvään kohteluun, laitosasumisen purkamiseen, henkilökohtaisen avun käytäntöihin, työllisyyteen sekä asumispalveluihin liittyvät teemat. Myös vammaisten lasten oikeudet olivat vahvasti esillä. Lapsen oikeuksien sopimuksen määräaikaisraportoinnin kansalaisjärjestöraporttiin saatiin nostettua kehitysvammaisten lasten kannalta tärkeitä asioita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeustyöryhmän tavoitteena on vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja laatia säädökset perusoikeuksien rajoittamisesta sekä asiakkaan oikeusturvasta rajoitustoimenpiteitä käytettäessä. Työryhmässä Tukiliitto nosti vahvasti esiin perus- ja ihmisoikeusnäkökulmaa sekä kehitysvammaisten henkilöiden asemaa. Tehdyn asiakastyön ansiosta pystyimme nostamaan esiin arjen tilanteita elävästä elämästä. Tämä auttaa näkemään, mitä asioita pitää ottaa huomioon lainsäädäntötyössä.

Kehitysvammaisten asumisen ohjelman (KEHAS-ohjelma) valtakunnallisen toimeenpanon ohjausryhmän jäsenyyden kautta Tukiliitto vaikutti vahvasti ohjelman sisältöön. Valmistelijoiden käyttöön on tuotu arjen esimerkkejä tilanteista, joissa perus- ja ihmisoikeuksia asumisessa on räikeästi loukattu.

Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunnan työvaliokunnan ja laatuvaliokunnan työhön annettiin merkittävä panos. Neuvottelukunta on julkaissut yksilöllisen tuen laatukriteerit, joiden työstämiseen ja levittämiseen Tukiliitto osallistui. Lisäksi vaikutettiin yksilöllisten palveluiden kehittämiseen.

Toteutimme yksityiseltä lahjoittajalta saaduin varoin työllisyyden Studia Generalia -luentosarjan, joka kiersi kuudella paikkakunnalla. Kiertueen oheismateriaaliksi tuotettiin työelämäesite sekä kehitysvammaisten ihmisten työelämää kuvaava DVD. Luentosarja herätti paljon mielenkiintoa alueellisissa medioissa. Erityisesti esiin nousi kehitysvammaisten ihmisten tekemä palkaton työ.

VIESTINTÄ

Tukiliiton viestintä toimi painetun, sähköisen ja sosiaalisen viestinnän kanavia ja välineitä hyödyntäen. Viestintää tehtiin liitossa sisäisesti (alueellisesti, yhdistys- ja piiritasolla sekä työyhteisössä) sekä muita sidosryhmiä (media, päättäjät, suuri yleisö, yhteistyökumppanit, yhteiskunnalliset toimijat) tavoittaen.

Viestinnän painopiste oli sosiaalisen median kehittämisessä. Tukiliitto avasi omat Facebook-sivunsa, aloitti blogien tuottamisen sekä lähti Twitteriin. Liiton yhdistysten ja muiden

toimijoiden käyttöön rakennettiin sosiaalisen median sovellusta, mukaan.fi-sivustoa. Palvelun on määrä aueta alkuvuodesta 2012.

Sähköisessä viestinnässä julkaistiin liiton uudet kotisivut ja keskityttiin niiden päivittämiseen ja kehittämiseen. Kotisivujen toimintoja viilattiin entistä paremmin palveleviksi. Selkokieleistä osuutta vahvistettiin.

Painetun viestinnän ytimenä olivat jäsenlehdet Tukiviesti ja Leija (selkokiehinen). Tukiviesti ilmestyi viisi ja Leija kuusi kertaa. Toimitimme ja tuotimme lisäksi mm. liiton uuden yleisesitteen sekä esitteen työstä. Uusi Sisarus-opas valmistui aivan vuoden lopussa. Liiton selkokiehinen 50-vuotisjuhlakirja julkaistiin toukokuussa.

Mediaviestinnässä näkyi liiton juhlavuosi. Liiton tapahtumista tiedotettiin medialle, ja juttuaiheita ja haastateltavia tarjottiin pitkin vuotta. Viestiemme perillemenoia ja vaikuttavuutta vahvistettiin STT-Infon tiedotejakelulla, sekä joulukuussa Samaa luuta ja nahkaa -kampanjalla (radio- ja nettikampanja). Liitto ja kehitysvammaiset ihmiset olivatkin vuoden aikana runsaasti esillä. Aiheista erityisesti kehitysvammaisten ihmisten työllisyys ja asuminen kiinnostivat, ja niistä tehtiin useita juttuja eri medioihin.

VUODEN 2011 TOIMINNAN TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja keinot ovat vuosien 2011 – 2016 strategiasta ja ohjelmasta.

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Vahvistaa kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä oikeuksia lainsäädännössä	Viranomaisten ja päättäjien suunnitelmiin, päätöksiin ja toimintaan vaikuttaminen	Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeustyöryhmän ja vanhusten ja vammaisten alatyöryhmän kokouksia on ollut yhteensä 22, joissa on hiottu yhteen eri näkökulmia.
Vahvistaa kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä oikeuksien toteutumista arjessa	Koulutus sekä oikeudellinen ohjaus ja neuvonta Ajankohtaisen tiedon hankinta	Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuoliset tekijät -työryhmän loppuraportti (4. julkaisu) julkaistiin loppuvuodesta. Työryhmän raportissa on 25 lainsäädännön ja toimintakulttuurien muuttamiseen tähtäävää ehdotusta, jotka on tehty avuttoman, heikossa asemassa olevan asiakkaan näkökulmasta. Kehitysvammaisten ihmisten kannalta merkittävimmät esitykset käsittelevät

		<p>itsemääräämisoikeutta käsittäen ehdotukset tuetusta päätöksenteosta, henkilökohtaisesta avusta, holhoustoimen muutostarpeista, ihmisarvoisen elämän edellytykset turvaavista palveluista ja heikon asiakkaan ottamisesta huomioon palveluissa.</p> <p>Koulutuksia ja puheenvuoroja itsemääräämisoikeudesta kahdeksassa tilaisuudessa, kuulijoita noin 600. Lahjoitusvaroin toteutettu Studia Generalia -luentosarja kehitysvammaisten ihmisten osallisuudesta työelämään järjestettiin kuudella paikkakunnalla. Lahjoitusvaroin on tuotettu myös materiaalia aiheesta.</p> <p>KEHAS-ohjelman johtoryhmän jäsenyys ja vahva vaikuttaminen ohjelman sisältöihin. Henkilökohtaisen avun osalta Tukiliiton apu valitusasioissa on vaikuttanut laintulkintaan tuomioistuimissa. Korkein hallinto-oikeus antoi ensimmäiset vammaispalvelulain 8 §:n henkilökohtaista apua koskevat ratkaisut elokuussa 2011. Kuudesta ratkaisusta kolmessa oli asiamiehenä Tukiliiton lakimies. Lisäksi lukuisien apua vaille jääneiden henkilöiden päätökset on saatu muutettua hallinto-oikeudessa.</p> <p>KHO:n helmikuussa 2011 antaman kehitysvammaisten henkilöiden ylläpitomaksuja koskevan ratkaisun taustalla on ollut myös Tukiliiton antama selvitys tuomioistuimelle. Ratkaisun johdosta selkeytyi ylläpitomaksujen rajautuminen vain vammasta riippumattomiin kustannuksiin ja ylläpitomaksuja on pienennetty useissa kunnissa. Tukiliitto on avustanut vaatimusten esittämisessä ratkaisun jälkeen.</p> <p>Oikeudelliseen neuvontaan liittyviä yhteydenottoja on tullut noin 2000. Näistä muutoksenhakukirjelmiin, kantelukirjelmiin</p>
--	--	---

		<p>sekä näihin liittyviin kirjallisiin vastineisiin kehitysvammaiset henkilöt ja heidän omaisensa ovat saaneet apua noin 110 tapauksessa, joista noin 50 on ollut henkilökohtaisen avun tapauksia. Lisäksi lakimiehen neuvontaa on julkaistu ammattilaisille suunnatussa Sosiaaliportti-portaalissa sekä Vernerin-verkkopalvelussa 29 kertaa.</p> <p>Koulutimme kehitysvammaisia ihmisiä, heidän läheisiään, työtoiminnasta vastaavia ihmisiä sekä viranhaltijoita työllisyyteen liittyvistä teemoista. Media oli kiinnostunut kehitysvammaisten ihmisten tekemästä palkattomasta työstä tavallista enemmän. Aluehallintovirastojen kanssa yhteistyössä on järjestetty kolme tilaisuutta, joissa osallistujia on ollut yhteensä noin 200. Suurin osa osallistujista on ollut kuntien viranhaltijoita.</p> <p>Ajankohtaista tietoa on hankittu perinteisempien menetelmien lisäksi verkostoprojektien taustaryhmissä ja työkokouksissa.</p> <p>Vammaisten ihmisoikeudet asumisessa (VIA) -yhteistyöprojektin perustajajäsen yhdessä Kynnys ry:n ja Mielenterveyden keskusliiton kanssa. Projekti edistää vammaisten ihmisten ihmisoikeuksien toteutumista asumisyksiköissä kehittämällä asumisyksikköjen valvontaan vertaistarkastusjärjestelmän, laatimalla ihmisoikeuskäsikirjan valvonnan tueksi sekä auttamalla vammaisia ihmisiä tunnistamaan oikeutensa.</p>
<p>Vahvistaa kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä mahdollisuuksia ajaa omia asioitaan ja toimia yhteiskunnan</p>	<p>Kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä tuki tapaamisissa, kursseilla ja vaikeissa neuvottelutilanteissa</p>	<p>Lahjoitusvaroin on toteutettu kouluyhteistyötä koulukiusaamisen ehkäisemiseksi tekemällä vertaissovittelua tunnetuksi kouluissa sekä tuottamalla materiaalia aiheesta. Vertaissovittelua (Verso) vietiin kuuteen kouluun yhteistyössä Sovittelufoorumin kanssa.</p>

<p>yhdenvertaisena jäsenenä</p>		<p>Lahjoitusvaroin aloitettiin mediakasvatusprojekti materiaalin tuottamiseksi integroinnin periaatteella jo vuosia toimineessa Raholan koulussa. Projekti jatkuu vuonna 2012. Kaikissa koulun projektiin osallistuvissa ryhmissä on joko yleisopetuksen luokkaan integroituja tai koulussa toimivien pienryhmien oppilaita.</p>
<p>Tukea yhdistysten paikallista vaikuttamistoimintaa</p>	<p>Vaikuttamismateriaalien tuottaminen jäsenyhdistyksille</p> <p>Jäsenyhdistysten kouluttaminen, neuvonta ja ohjaus merkittävistä teemoista yhteistyössä eri verkostojen kanssa</p> <p>Alueellisten tilaisuuksien järjestäminen ajankohtaisista aiheista</p>	<p>Teemallisia yhteistyötilaisuuksia on järjestetty yhteensä kymmenen, joissa osallistujia on ollut yhteensä noin 480.</p> <p>Omaa kotia kohti -opas</p> <p>Internet-sivuille on tuotettu materiaalia, jota niin jäsenyhdistykset kuin jäsenetkin voivat käyttää hyväksi vaikuttamistyössä ja oikeuksien valvonnassa, muun muassa hakemus- ja valituspohjia sekä teematilaisuuksien järjestämissä paketti. Nopean reagoinnin pilottikokeilu yhdessä jäsenyhdistysten kanssa ei toteutunut.</p>
<p>Lisätä tietoisuutta kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä oikeuksista ja arjen epäkohdista</p> <p>Edistää asenneilmapiirin ja palvelurakenteiden muutosta</p>	<p>Viestintä liiton omien tiedotuskanavien ja muun median kautta</p> <p>Vaikuttamistyö verkostoissa</p>	<p>KVTL:n kotisivut uudistettiin. Sivuille rakennettiin mm. liiton oma Ystävänblogi ja mahdollisuus tehdä pienimuotoisia kyselyjä. Kotisivuilla käyntejä on ollut noin 130 000. Viikoittain ilmestyvä sähköinen uutiskirje tärkeimmistä viikon mittaan kerätyistä uutisista</p> <p>Avattiin Ystävänkauppa-verkkokauppa, josta voi tilata mm. oppaita, lahjatavaraa ja kehitysvammaisten taiteilijoiden teoksille pohjautuvia tuotteita.</p> <p>Vammaisfoorumissa on osallistuttu aktiivisesti hallitustyöskentelyyn, vaikuttajaverkoston ja työllisyysverkoston ja kilpailutustyöryhmään. Tukiliitto on ollut mukana YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan sopimuksen</p>

		<p>ratifiointiryöryhmän taustaryhmässä.</p> <p>Osallistuttu Assistentti.infon eri verkoistoihin, joissa on tuotettu henkilökohtaisen avun eettiset periaatteet ja vammaispalveluiden käsikirjaan erilaisia aineistoja.</p> <p>Asumisen neuvottelukunnan ja laatuvaliokunnan jäsenyydet, vahva panos yksilöllisen tuen laatukriteerien sisältöön ja levittämiseen.</p> <p>Yhteistyö Vates-säätiön kanssa on ollut tiivistä.</p> <p>Stay up late -bändi-ilta Helsingissä. Osallistujia tapahtumassa oli 350. Bändi-illalla haluttiin nostaa esiin kehitysvammaisten ihmisten oikeutta iltarientoihin.</p>
--	--	---

KEHITYSVAMMAISTEN VIIKKO

Kehitysvammaisten viikko järjestettiin 1. – 7.12.2011. Teemana oli EU:n teemavuoden mukaisesti vapaaehtoistyö. Viikon sloganiksi valittiin ”Tee arjesta juhla”. Näin haluttiin korostaa myös Tukiliiton 50-vuotisjuhlaa. Yhdistyksille jaettiin perinteiseen tapaan pieniä toiminta-avustuksia kaikkiaan noin 7000 euroa. Tukea jaettaessa huomioitiin Me Itse alajaoksen kanssa tehty yhteistyö, teeman soveltaminen ja vapaaehtoistyön huomioiminen. Hakemuksia tuli kaikkiaan 41, tapahtumia järjestettiin kaikkiaan huomattavasti enemmän. Viikkoa mainostettiin Tukiliiton kotisivuilla sekä yhdistysten toimesta näiden omalla alueella. Toteuttamisessa oli pääsääntöisesti mukana useita vapaaehtoistoimijoita alueilta. Tapahtumissa oli mukana mm. ”Linnan Juhlat”, erilaisia näyttelyitä, retkiä, muotinäytöksiä, Kennel-koiriin tutustumista sekä juhlan tuntua karaoken ja pikkujoulujen merkeissä.

APURAHAT JA LOMATUKI

Tukiliitto jakoi rahastoista apurahoja kehitysvammaisten henkilöiden ja ryhmien opiskeluun ja harrastustoimintaan, sekä tukea lomajaksoihin. Apurahan sai marraskuun yleisessä haussa 9 ryhmää ja 23 yksityistä hakijaa, hakijoita oli 17 ryhmää ja 47 yksityistä. Toteutettiin perheiden syysloma kehitysvammaisten lasten perheille Mertiörannassa. Apurahoihin ja lomaan käytettiin 15 040 euroa. Apurahojen ja lomatuen jako toteutettiin Jenny ja Antti Kuusiston sekä Sirkku Taljan rahastoista.

KÄVELE JA VAIKUTA -KAMPANJAVIIKKO

Huhtikuun viimeinen viikko oli kampanja-aikaa, jolloin paikalliset yhdistykset järjestivät tapahtumia ja tempauksia eri puolilla Suomea. Kävele ja vaikuta viikko juhlisti Kehitysvammaisten Tukiliiton 50 juhlavuotta ja teemana oli 50 aihetta juhlaan. Viikon tapahtumien kustannuksiin jaettiin pieniä toiminta-avustuksia yhteensä 3000 euroa. Avustuksia haettiin 23 tapahtuman kustannuksiin. Viikon aikana järjestettiin mm. toritapahtumia, kävelymarsseja, kuntapäätäjien haastekävelyitä, naamiaisia ja kaverikävelyitä. Keskusjärjestö tuotti järjestämisen avuksi ilmapalloja, juliste- ja tiedotusmateriaalia ja ideoita tapahtumiksi.

JUHLAVUODEN LAHJOITUKSEN MAHDOLLISTAMA TOIMINTA

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö ja KVPS Tukena Oy tekivät Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:lle yhteisesti Tukiliiton 50-vuotisjuhluvuoden merkeissä, yhteensä 100 000 euron suuruisen rahalahjoituksen. Lahjoituksen tarkoituksena oli vapauttaa Tukiliiton puheenjohtajaa perustyöstään ja tällä tavoin luoda tilaa puheenjohtajan osallistumiselle kansainvälisten mallien mukaiseen omaisena tapahtuvaan vaikuttamistyöhön.

Lahjoituksen tarkoituksen mukaisesti puheenjohtaja on kertomusvuoden syyskuun alusta alkaen työnantajansa kanssa sopinut perustoimensa muuttamisesta puoliaikaiseksi runsaan kolmen vuoden määräajalla. Lahjoitusvaroista kompensoidaan tästä aiheutuva ansionmenetys.

Kertomusvuoden syyskaudella (4 kk) Tukiliiton puheenjohtaja on osallistunut kolmen liittohallituksen kokouksen ja runsaan kymmenen liiton eri toimihenkilöiden kanssa pidetyn palaverin lisäksi

1. viiteen paikallisen yhdistyksen tilaisuuteen
2. kolmeen tukipiirien ja aluetoiminnan järjestämään tilaisuuteen
3. kuuteen valtakunnallisen Tukiliiton tilaisuuteen
4. kahdeksaan yhteistyökumppanien valtakunnalliseen seminaaritalaisuuteen
5. neljään kansainväliseen kokoukseen tai konferenssiin

Syksyn aikana pidettyjä juhla- tai onnittelupuheita kertyi kuusi ja seminaarialustuksia kahdeksan. Näiden lisäksi syksyyn sisältyi osallistuminen Tasavallan Presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolle sekä tapaamiset yhden ministerin, Kansaneläkelaitoksen pääjohtajan ja kahden muun yhteiskunnallisen päättäjän kanssa.

KESKUSJÄRJESTÖN TYÖRYHMÄT

Keskusjärjestössä toimii työryhmiä yhdistämässä ohjelmakulmien työtä, strategian toteuttamista tukien. Perheiden keskuudessa tehtävää työtä koordinoi Perhetyöryhmä ja vapaaehtoistoimintaa keskusjärjestön tasolla kehittää Vapaaehtoistoiminnan työryhmä. Molemmassa on jäsenenä työntekijöitä kaikista ohjelmakulmista.

KURSSIKESKUS MERTIÖRANTA JA SISÄISET PALVELUT

Jämijärvellä sijaitsevan kurssikeskuksen asiakkaina olivat Tukiliiton oma kurssi- ja koulutustoiminta, Tukiliiton jäsenyhdistykset sekä muut yhdistykset. Käyttöpäiviä vuonna 2011 kertyi 4582 päivää (5923) ja kävijöitä 1504 henkilöä (1530).

Kurssikeskus toimi laadukkaasti kuten aiempina vuosina, mutta Mertiörantaan saatujen kurssien määrä laski selvästi. Siitä johtunut tuottojen lasku näkyy tappiollisessa tuloksessa. Liittokokous antoi vuonna 2010 valtuudet luopua kurssikeskuksesta. Liittohallitus aloittikin kurssikeskuksen myyntitoimet valmistelujen ja selvitysten jälkeen elokuussa 2011. Kurssikeskustoiminnasta luopuminen liittyy strategiaan linjauksiin viedä Tukiliiton omat kurssit alueille, eri puolelle Suomea, lähemmäksi jäsenistöä. Markkinoilta on myös nykyään saatavissa tarpeita vastaavia palveluita ja tiloja muista kurssi- ja koulutuskeskuksista. Luopumalla omasta kurssikeskustoiminnasta Tukiliitto voi paremmin keskittyä ydintoimintaansa. Mertiörannan kiinteistön kauppakirja allekirjoitettiin 2.4.2012.

Tukiliitto järjesti Tulppaanitalolla siivous- ja cateringpalveluita, ja oli mukana enemmistöosakkaana Kiinteistöyhtiö Tulppaanitalon hallinnossa. Tukiliitto osti talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä ict -tuen Kehitysvammaisten Palvelusäätiöltä osallistuen palveluiden resursointiin ja suunnitteluun.

KIIINTEISTÖ OY TULPPAANITALO

Vuosi 2011 oli Kiinteistö Oy Tulppaanitalon kahdeskymmeneskolmas toimintavuosi. Yhtiön osakepääoma jakautuu siten, että Kehitysvammaisten Tukiliitto ry omistaa osakkeista 80 %

ja Kehitysvammaisten Palvelusäätiö 20 %.

Yhtiön ja kiinteistön perustiedot

Yhtiön Y-tunnus 0725148-6. Yhtiö hallitsee vuokraoikeudella tonttia 66 korttelissa 312 Tampereen kaupungin XVII kaupunginosassa sekä omistaa tontilla olevan rakennuksen.

Yhtiökokous

Yhtiökokous pidettiin 26.4.2011. Kokouksessa vahvistettiin vuoden 2010 tilinpäätös ja toimintakertomus sekä myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille. Ylimääräiset yhtiökokoukset pidettiin 25.8.2011 ja 19.10.2011.

Yhtiön hallitus

Risto Burman	26.4.2011 alkaen
Markku Virkamäki	
Päivi Havas	
Mika Kankainen	25.8.2011 alkaen
Arto Mäkinen	25.8.2011 alkaen

Henkilöstö

Sivutoimisena toimitusjohtajana toimi Arto Mäkinen 31.8.2011 asti ja 1.9.2011 alkaen Kalle Ristikartano.

Vakuutukset, talous, verotusarvo ja rahoitus

Kiinteistön täysarvovakuutus on voimassa vakuutusyhtiö Turvassa. Vastikkeita perittiin 101 208,05 €. Kiinteistön verotusarvo vuonna 2011 oli 1 763 650,16 euroa. Yhtiöllä ei ole rahoituslainoja.

Korjaukset ja tutkimukset   sekä arvio tulevasta kehityksestä

Penark Oy suoritti kiinteistön kuntotutkimuksen, joka luovutettiin KOy:lle 1.7.2011. Palvelintilan jäähditys 4. kerroksessa toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Kiinteistön julkisivujen kuntotutkimuksessa esille tulleet korjauskohteet korjautettiin. Koy:n hallitus

aloitti vuoden 2011 lopulla vuosina 2013-2014 toteutettavan suuremman remontin valmistelun. Remonttiin haetaan RAY:n avustusta. Lähtökohtaisesti remontissa uusitaan talon IV-koneet, muutetaan joitakin tiloja vastaamaan paremmin nykyistä ja tulevaa käyttötarvetta sekä parannetaan talon esteettömyyttä ja tehokkuutta.

TALOUS

Kehitysvammaisten Tukiliiton taloudellinen tulos vuonna 2011 oli 8 165,57 € ylijäämäinen (vuonna 2010 -59 921,11 €).

Kokonaiskulut olivat 4 082 201 € (4 219 879,93 €).

Raha-automaattiyhdistykseltä saadut avustukset olivat vuonna 2011 yhteensä 2 838 617 € (2 691 748 €). Ray:n avustuksista 1 029 113 € (901 877 €) oli kohdennettuja toiminta-avustuksia, yleisavustusta 966 000 € (947 000 €) ja kokeilu- ja kehittämisavustuksia 843 503 € (842 871 €). Investointiavustuksia saatiin hallinnon tukipalvelujen yhdistämiseen liittyvien toimitilojen muutostöihin ja investointeihin 15 000 €.

Jäsenmaksutuotot olivat 198 284 € (202 017 €).

Vuonna 2008 järjestetyn Yhteisvastuukeräyksen tuotto-osuus Kehitysvammaisten Tukiliitolle oli 166 371 €, josta 2008 – 2011 käytettiin 132 586 € ja josta on käyttämättä 33 785 € tilanteessa 31.12.2011.

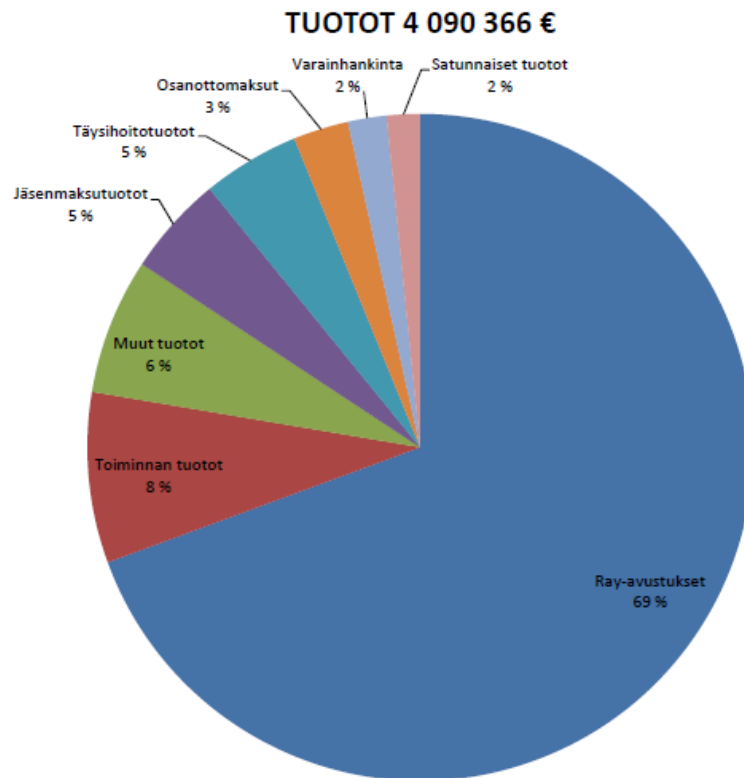
Lainat olivat yhteensä tilikauden päättyessä 381 525,58 €, josta pitkäaikaista lainaa oli tilikauden lopussa yhteensä 352 702 €. Lainojen korkokulut olivat yhteensä 7 108 €.

Poistoja tehtiin kaikista Tukiliiton omistuksessa olevista kiinteistöistä 4 % ja kalustosta 25 % yhteensä 51 254,40 €.

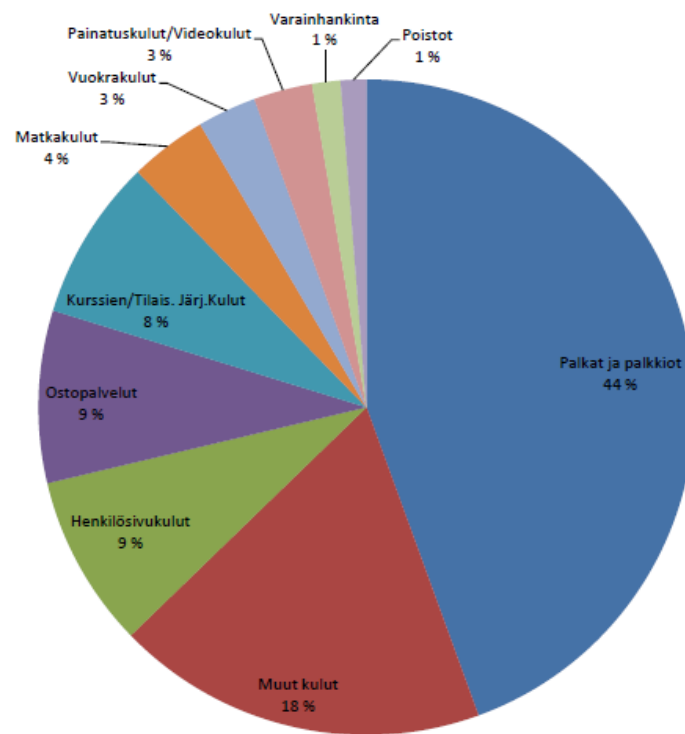
Tunnusluvut Tukiliiton toiminnasta sekä

taloudellisesta asemasta ja tuloksesta (1000 euroa)	2011	2010	2009
Varsinaisen toiminnan tuotot	2971	3077	3212
Varainhankinnan tuotot	76	54	73
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	4	0	2
Tilikauden yli-/alijäämä	8	-60	37
Omavaraisuusaste	74,1	72,3	73,5

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:llä on Mirja Martelan rahasto, Jenny ja Antti Kuusiston rahasto sekä Sirkku Taljan rahasto. Rahastoista on jaettu apurahoja kehitysvammaisille ihmisille ja kehitysvamma-alalla toimiville yhteisöille.

KULUT 4 082 200 €

TASE

KEHITYSVAMMAISTEN
TUKILIITTO RY
Pinninkatu 51, 33100 Tampere

31.12.2011

Y-tunnus 0155443-5

TASE	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	59 190,97	58 690,97
Muut pitkävaikutteiset menot	243 242,83	270 284,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	136 232,23	136 232,23
Rakennukset	314 920,76	328 042,49
Koneet ja kalusteet	75 617,87	94 502,35
Muut aineelliset hyödykkeet	1 327,50	1 770,00
Sijoitukset		
Rahasto Mirja Martela pörssiosakkeet	90 940,00	90 940,00
Muut osakkeet ja osuudet	1 950 666,28	2 082 602,50
	2 041 606,28	2 173 542,50
Vaihto-omaisuus	36 778,31	27 813,01
Saamiset		
Myyntisaamiset	18 939,16	25 926,38
Muut saamiset	188,50	1 679,94
Siirtosaamiset	66 832,34	93 611,66
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahasto Mirja Martela	386 625,97	323 208,97
Muut rahat ja pankkisaamiset	448 125,57	355 589,49
	3 829 628,29	3 890 894,21
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Muut rahastot		
Sidotut rahastot	1 646 690,32	1 534 357,40
Omakatteinen rahasto	471 468,26	478 127,06
Edellisten tilikausien voitto	575 255,40	635 176,51
Tilikauden yli-/alijäämä	8 165,57	-59 921,11
Oma pääoma yhteensä	2 701 579,55	2 587 739,86
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	352 702,68	381 525,58
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	28 822,90	28 822,90
Saadut ennakot	182 606,81	310 228,70
Ostovelat	173 116,90	243 904,39
Muut velat	37 619,20	36 751,21
Siirtovelat	353 180,25	301 921,57
	3 829 628,29	3 890 894,21

TULOSLASKELMA

KEHITYSVAMMAISTEN
TUKILIITTO RY
Pinninkatu 51, 33100 Tampere

31.12.2011

Y-tunnus 0155443-5

TULOSLASKELMA

	1.1-31.12.2011	1.1-31.12.2010
VAR SINAINEN TOIMINTA		
Tuotot	2 971 482,06	3 077 014,72
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 784 065,32	-1 705 900,81
Henkilösivukulut	-76 463,78	-92 369,48
Eläkevakuutusmaksut	-255 171,77	-283 963,23
Poistot	-51 254,40	-70 444,25
Vuokrat	-118 457,42	-102 290,93
Muut kulut		
Varsinainen toiminta	-1 264 039,23	-1 350 969,93
Käyttö- ja ylläpitokulut	-51 320,77	-47 679,11
Toimistokulut	-379 266,87	-405 964,47
Kulut yhteensä	-3 980 039,56	-4 059 582,21
Tuotto-/Kulujäämä	-1 008 557,50	-982 567,49
VARAINHANKINTA		
Tuotot	76 494,74	54 284,28
Kulut	-95 347,53	-72 312,04
Varainhankinta yhteensä	-18 852,79	-18 027,76
Tuotto-/kulujäämä	-1 027 410,29	-1 000 595,25
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	10 429,51	-661,93
Kulut	-6 814,15	-7 013,32
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	3 615,36	-7 675,25
Tuotto-/Kulujäämä	-1 023 794,93	-1 008 270,50
Rahastot		
Lahjoitus rahastoon	100 000,00	
Tuotot	94 606,80	81659,82
Kulut	-88 931,43	-54050,64
Rahastot yhteensä	105 675,37	27609,18
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	65 959,25	
YLEISAVUSTUKSET	966 000,00	947 000,00
Tilikauden tulos	113 839,69	-33 661,32
Tilinpäätössiirrot		
Lahjoituksen siirto rahaston pääomaan	-100 000,00	
Rahastojen muutos	-5 674,12	-26 259,79
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	8 165,57	-59 921,11

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYKSEN AVUSTUKSET

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY
Pinninkatu 51, 33100 Tampere

31.12.2011

Y-tunnus 0155443-5

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYKSEN AVUSTUKSET 2011

	31.12.2011		Tili 1643		Tili 2650	
	Myönnetty 2011	Nostettu 1.1.-31.12.2011	Nostamatta 31.12.2011	Siirtosaaminen vuodelta 2011	Siirtyy vuodelle 2012,	Vanhentunut ennakkomaksu
Toiminta-avustukset						
Yleisavustus						
Säätiön toimintaan AY1	966 000	966 000				
Kohdennettu toiminta-avustus						
Iki-instituutin toimintaan	228 000	228 000			49 034	9 957
Pienten vamma ryhmien yhteistyö-, tiedotus- ja tukitoimintaar	74 000	74 000				5 289
Malike toimintaan	340 000	340 000				38 017
Kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen parantamiseksi	126 000	126 000				
koulutus- ja tiedotustoimintaan						
Europe in Action -konferenssi						
Edunvalvontaan	219 000	219 000			43 940	
Yhteensä	1 953 000	1 953 000			146 236	
Investointiavustukset						
Malike keskuksen perustamismenohin	15 000	15 000				
Hallinnon tukipalveluiden yhdistämiseen/toimitilat	15 000	15 000				
Yhteensä	30 000	30 000				
Projektiavustukset						
Aikuisten Malike	200 000	183 594	16 406	17 113		2 048
Vertaansa vailla	160 000	94 612	65 388	15 985		
Best Buddies	200 000	156 893	43 107	4 962		
Äiti ei pysy kärryillä	242 000	171 100	70 900	5 131		
Vaikuttava vertaistoiminta		18 000				
Kaveriverkosto		39 931				
Selko-e		41 829	8 171	4 770		15 069
Asuntoja asunnottomille	50 000	41 829	8 171	4 770		
Yhteensä	852 000	732 459	203 972	47 962	2 048	
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	2 820 000	2 700 459	203 972	47 962	148 284	

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY
Liittöhallituksen allekirjoitus

Tampereella 2.3. 2012

Jyrki Pinomaa
Puheenjohtaja

Hilpi Ahola

Olli-Pekka Haverinen

Tommi Kivimäki

Sirpa Mahonen

Pentti Nymen

Pekka Pokkinen

Helena Suosalmi

Pirkko Tähtelä

Sirkku Lappalainen-Ruppa

Jukka Ekman

Hannu Kaipainen

Veijo Lentonen

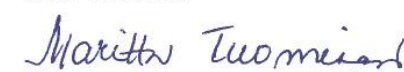
Erkki Mäenpää

Eija Partimaa

Reino Rantamäki

Maritta Tuominen

Risto Burman
Toiminnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella 4/4 2012

Idman Vilen Grant Thornton Oy, KHT-yhteisö

Mirja Juuseila
KHT

Tapio Lehtinen
HTM

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n jäsenille

Olemme tilintarkastaneet Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Liittohallituksen vastuu

Liittohallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Liittohallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko liittohallituksen jäsenet syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhdistystä kohtaan, taikka rikkoneet yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhdistyksessä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet, mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tampereella, huhtikuun 4. päivänä 2012

Idman Vilén Grant Thornton Oy, KHT-yhteisö

Mirja Juusela, KHT
Hatanpään valtatie 26, 33100 Tampere

Tapio Lehtinen, HTM
Lehtorinkatu 11, 33720 Tampere

HALLINTO

LIITTOKOKOUS

Sääntömääräinen liittokokous pidettiin 21.5.2011 Tampereella. Liittokokoukseen osallistui virallisia kokousedustajia 149.

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat sekä Tukiliiton sääntöjen kohtia 10 ja 11 koskeva muutos koskien puheenjohtajan toimikauden pidentämistä kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen.

Kokouksessa valittiin Jyrki Pinomaa yksimielisesti Tukiliiton puheenjohtajaksi toimikaudeksi 2012 – 2014.

Kokouksessa valittiin myös jäsenet liittohallituksen erovuoroisten tilalle. Kokouksessa valittiin liiton tilintarkastajat ja heidän henkilökohtaiset varatilintarkastajansa vuodelle 2012 Idman Vilen Grant Thornton Oy ja Tapio Lehtinen (htm) sekä Lehtisen henkilökohtaiseksi varatilintarkastajaksi Ilse Alander (kht).

LIITTOHALLITUS 2011

Liittohallitukseen kuului puheenjohtaja ja 16 jäsentä.

Varsinainen jäsen

Jyrki Pinomaa, puheenjohtaja
Hilpi Ahola
Olli-Pekka Haverinen
Arvo Järvinen
Pirjo Kotiranta
Sirkku Lappalainen-Ruppa, varapj.
Sirpa Mahonen
Kari Monto (1-5),
Seppo Tuononen (5-6)
Erkki Mäenpää
Markku Oksanen
Eija Parttimaa
Pekka Pokkinen
Reino Rantamäki
Helena Suosalmi
Maritta Tuominen
Tommi Kivimäki
Pirkko Tähtelä

Varajäsen

Raimo Haapakoski
Kajja Kekkilä
Pentti Nyman
Heidi Hyvönen
Kaarina Korhonen
Ritva Silvennoinen
Seppo Tuononen (1-5)
Hannu Kaipainen (5-12)
Sinikka Miettinen
Veijo Lehtonen
Päivi Nykänen
Laina Romppanen
Jaana Tuomi
Ilkka Liekari
Johanna Käpynen
Ulla Topi
Minna Lintulahti

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 7 kertaa. Päätettäviä asioita oli yhteensä 158.

HENKILÖSTÖ

Tukiliitossa työskenteli vuoden lopussa päätoimisia työntekijöitä 49, joista 17 asiantuntijuustoiminnan ohjelmakulmassa, 15 kansalaistoiminnassa, 10 vaikuttamistoiminnassa ja 7 yleisjohton alaisuudessa. Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät toteutettiin lisäksi yhteisessä tukipalvelut-yksikössä.

Työntekijät sijoituivat kahdeksaan eri toimipisteeseen seitsemällä eri paikkakunnalla. Vuoden alussa Tukiliitto perusti Helsinkiin toimipisteen, johon sijoituivat aluekoordinaattori ja projektityöntekijä. Pohjois-Suomen aluetoiminta toteutettiin syksystä alkaen Oulusta käsin.

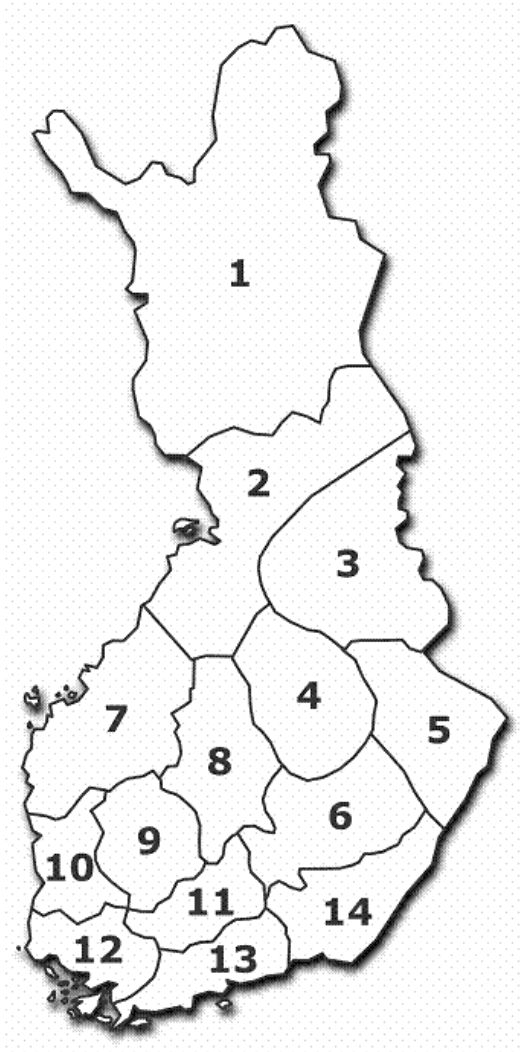
Henkilöstön koulutuksiin ja työnohjaukseen käytettiin 28 200 euroa. Virkistykseen ja kuntoutukseen käytettiin 7 900 euroa. Työterveyshuollon palvelut ostettiin Suomen Terveystalolta. Laskutetut kulut olivat noin 590 euroa / työntekijä. Lokakuussa tilattiin Suomen Terveystalolta työhyvinvointi- ja työilmapiirikysely, jonka tuloksia hyödynnettiin henkilöstöasioiden kehittämisessä.

LIITTEET
VUOSIKERTOMUS 2011

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY

ALUEJAKO JA TUKIPIIRIT

TUKIPIIRIT

Tukipiiri	yhdistyksiä	jäseniä 31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
1. Lapin tukipiiri	14 yhdistystä	990 jäsentä	1012 jäsentä	1 025 jäsentä
2. Popoken tukipiiri	27 yhdistystä	1727 jäsentä	1706 jäsentä	1 722 jäsentä
3. Kainuun tukipiiri	8 yhdistystä	405 jäsentä	412jäsentä	405 jäsentä
4. Pohjois-Savon tukipiiri	17 yhdistystä	874 jäsentä	859 jäsentä	884 jäsentä
5. Pohjois-Karjalan tukipiiri	10 yhdistystä	701jäsentä	777 jäsentä	837 jäsentä
6. Etelä-Savon tukipiiri	9 yhdistystä	507 jäsentä	509 jäsentä	529 jäsentä
7. Pohjojalaaset -99 -tukipiiri	20 yhdistystä	1478 jäsentä	1564 jäsentä	1 579 jäsentä
8. Keski-Suomen tukipiiri	9 yhdistystä	660 jäsentä	780 jäsentä	778 jäsentä
9. Pirkanmaan tukipiiri	11 yhdistystä	1772 jäsentä	1763 jäsentä	1 732 jäsentä
10. Satakunnan tukipiiri	7 yhdistystä	671 jäsentä	688 jäsentä	724 jäsentä
11. Etelä-Hämeen tukipiiri	9 yhdistystä	1330 jäsentä	1360 jäsentä	1350 jäsentä
12. Varsinais-Suomen tukipiiri	10 yhdistystä	1384 jäsentä	1447 jäsentä	1 410 jäsentä
13. Uudenmaan tukipiiri	14 yhdistystä	2436 jäsentä	2512 jäsentä	2 563 jäsentä

PAIKALLISYHDISTYKSET

Kehitysvammaisten Tukiliitolla on 14 piiriä.

Henkilöjäseniä vuoden lopussa 2011 oli yhteensä 17239.

Edellisen vuoden lopussa henkilöjäseniä oli yhteensä 17632.

ETELÄ-HÄMEEN TUKIPIIRI RY

Forssan seudun kvt ry	190
Hausjärven kvt ry	48
Heinolan kvt ry	97
Hämeenlinnan seudun kehitysvammaisten tuki ry	259
Janakkalan kvt ry	90
Lahden seudun kvt ry	395
Lopen kvt ry	29
Riihimäen kehitysvammatuki ry	144
Sysmän kvt ry	78
Piiri yhteensä	1330

ETELÄ-SAVON TUKIPIIRI RY

Joroisten kvt ry	23
Juvan kvt ry	46
Kangasniemen kvt ry	73
Kerimäen kvt ry	22
Mikkelin seudun kvt ry	191
Mäntyharjun-Pertunmaan kvt ry	54
Punkaharjun kvt ry	32
Rantasalmen kvt ry	17
Savonlinnan kvt ry	49
Piiri yhteensä	507

KAINUUN TUKIPIIRI RY

Kajaanin kvt ry	107
Kuhmon kvt ry	87
Paltamon kvt ry	1
Puolangan kvt ry	47
Ristijärven kvt ry	28
Sotkamon kvt ry	41
Suomussalmen kvt ry	71

Vaalan kvt ry	23
Piiri yhteensä	405

KESKI-SUOMEN TUKIPIIRI RY

Jämsän seudun kvt ry	179
Karstulan kvt ry	56
Keski-Suomen kvt ry	261
Keuruun seudun kvt ry	44
Kuhmoisten kvt ry	16
Saarijärven seudun kvt ry	78
Sisä-Suomen kvt ry	1
Suomenselän kvt ry	1
Viitasaaren kvt ry	24
Piiri yhteensä	660

KYMEN TUKIPIIRI RY

Anjalankosken kvt ry	137
Haminan seudun kvt 117	
Iitin ja jaalan kvt ry	54
Imatran seudun kvt ry	315
Joutsenon kvt ry	104
Kotkan kvt ry	166
Kouvolan seudun kvt ry	112
Kuusankosken kvt ry	144
Lappeenrannan kvt ry	165
Rautjärven kvt ry	25
Savitaipaleen kvt ry	1
Piiri yhteensä	1340

LAPIN TUKIPIIRI RY

Inarin kvt ry	72
Kehitysvammaistuki 77 kemi ry	110
Kemijärven kvt ry	121
Kemin seudun kvt ry	39
Kittilän kvt ry	83
Kolarin kvt ry	27
Posion kvt ry	33
Ranuan kvt ry	57
Rovaniemen kvt ry	194
Sallan kvt ry	42
Sodankylän kvt ry	99
Tervolan kvt ry	24
Tornion kvt ry	53

Ylitornion kvt ry	36
Piiri yhteensä	990

PIRKANMAAN TUKIPIIRI RY

Elvy ry	30
Hämeenkyrön kvt ry	91
Ikaalisten-parkanon kvt ry	112
Kangasalan seudun kvt ry	118
Mäntän seudun kvt ry	82
Nokian kvt ry	277
Oriveden seudun kvt ry	45
Ruoveden-virtain kvt ry	55
Sastamalan seudun kehitysvammaisten tuki ry	73
Tampereen kvt ry	735
Valkeakosken seudun kvt ry	154
Piiri yhteensä	1772

POHJOIS-KARJALAN TUKIPIIRI RY

Ilomantsin-Tuupovaaran kvt ry	66
Joensuun kvt ry	156
Juuan kvt ry	46
Keski-Karjalan kvt ry	29
Kontiolahden kvt ry	39
Lieksan kvt ry	93
Liperin kvt ry	74
Outokummun kvt ry	61
Polvijärven kvt ry	72
Ylä-Karjalan kvt ry	65
Piiri yhteensä	701

POHJOIS-SAVON TUKIPIIRI RY

Iisalmen kvt ry	56
Kaavin kvt ry	19
Keiteleen kvt ry	12
Kiuruveden kvt ry	29
Kuopion hoiva ry	208
Lapinlahden kvt ry	20
Leppävirran kvt ry	104
Maaningan kvt ry	29
Nilsian kvt ry	34
Pielaveden kvt ry	27
Rautalammin kvt ry	9

Siilinjärven kvt ry	86
Suonenjoen kvt ry	51
Tuusniemen kvt ry	46
Varkauden kvt ry	96
Varpaisjärven kvt ry	30
Vieremän kvt ry	18
Piiri yhteensä	874

POHOJALAASET -99 TUKIPIIRI RY

Alajärvi-Vimpelin kvt ry	51
Halsua-Kaustinen-Veteli kvt ry	42
Ilmajoen kvt ry	46
Jalasjärven kvt ry	54
Jurvan kvt ry	65
Kannuksen kvt ry	26
Kauhajoen kvt ry	142
Kauhavan-Härmäin kvt ry	101
Kokkolan kvt ry	81
Kurikan kvt ry	97
Laihian kvt ry	67
Lappajärvi-Evijärvi kvt ry	19
Lapuan kvt ry	59
Seinäjoen seudun kvt ry	192
Suupohjan kvt ry	103
Teuvan kvt ry	54
Toholammin-Lestijärven kvt ry	31
Vaasan seudun kvt ry	135
Vähäkyrön kvt ry	56
Ähtärin sisupussit ry	57
Piiri yhteensä	1478

POPOKE RY

Alavieskan kvt ry	46
Haapajärven kvt ry	69
Haapaveden kvt ry	75
Haukiputaan kvt ry	65
Iin kvt ry	58
Kalajoen kvt ry	40
Kempeleen kvt ry	62
Kiimingin kvt ry	34
Kuusamon kvt ry	144
Kärsämäen kvt ry	36
Lakeuden kvt ry	57

Muhoksen kvt ry	72
Nivalan kvt ry	50
Oulaisten seudun kvt ry	61
Oulun kvt ry	384
Oulunsalon kvt ry	37
Pudasjärven kvt ry	83
Pyhäjärven kvt ry	43
Raahen seudun kvt ry	71
Rantsilan kvt ry	18
Reisjärven kvt ry	33
Ruukin kvt ry	21
Sievin kvt ry	52
Taivalkosken kvt ry	37
Utajärven kvt ry	28
Vihannin kvt ry	13
Ylivieskan kvt ry	38
Piiri yhteensä	1727

SATAKUNNAN TUKIPIIRI RY

Eurajoen kvt ry	28
Euran seudun kvt ry	95
Harjavallan seudun kvt ry	166
Hoivatuki ry	126
Huittisten seudun kvt ry	74
Pohjois-Satakunnan kvt ry	80
Rauman seudun kvt ry	102
Piiri yhteensä	671

UUDENMAAN TUKIPIIRI RY

Espoon kvt ry	312
Helsingin kehitysvammatuki 57 ry	694
Hyvinkään kvt ry	128
Karjaan seudun kvt ry	53
Keski-uudenmaan kvt ry	201
Kirkkonummen kvt ry	106
Lohjan seudun kvt ry	82
Luoteis-uudenmaan kvt ry	58
Mäntsälän seudun kvt ry	85
Nurmijärven kvt ry	193
Orimattilan seudun kvt ry	1
Porvoon seudun kvt ry	114
Rinnetuki ry	130
Vantaan kvt ry	279

Piiri yhteensä	2436
----------------	------

VARSINAIS-SUOMEN TUKIPIIRI RY

Halikon kvt ry	29
Kaarinan kvt ry	81
Killin kvt ry	356
Laitilan kvt ry	54
Loimaan seudun kvt ry	103
Paimion seudun kvt ry	116
Salon kvt ry	122
Someron seudun kvt ry	104
Turun kvt ry	321
Uudenkaupungin seudun kvt ry	98
Piiri yhteensä	1384

VALTAKUNNALLISET YHDISTYKSET

Me itse ry	810
Suomen Angelman-yhdistys ry	37
Suomen PWS-yhdistys ry	117
Piiri yhteensä	964

KUNNIAMERKIT JA VIIRIT

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry myöntää kunniamerkkejä, Kultatulppaani-tunnustusmerkkejä ja viirejä. Kultainen kunniamerkki myönnetään 15 – 30 vuoden toiminnasta valtakunnallisessa ja / tai kansainvälisessä kehitysvammaatyössä. Kultaisen kunniamerkin myöntämisestä päättää liittohallitus omasta aloitteestaan. Hopeinen kunniamerkki myönnetään pitkäaikaisesta 10 – 20 vuoden valtakunnallisesta, piiritasoisesta tai paikallisesta toiminnasta tai muista näihin verrattavista erityisansioista. Pronssinen kunniamerkki ja liiton viiri myönnetään 5 –15 vuoden paikallisesta, piiritasoisesta tai valtakunnallisesta toiminnasta tai viiri muista erityisistä ansioista. Viiri voidaan myöntää myös yhteisölle. Kultatulppaani-tunnustusmerkin myöntämisperusteina ovat erityiset ansiot valtakunnallisessa, alueellisessa tai paikallisessa kansalaistoiminnassa tai muussa Tukiliiton tavoitteita edistävässä toiminnassa.

KULTAINEN KUNNIAMERKKI

Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Hiltunen Markku
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Kotiranta Pirjo
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Lahti Kalevi
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Linnala Päivi
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Niemi Mauri J
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Rantamäki Reino
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Topi Ulla
Kehitysvammaisten Tukiliitto Ry	Vihtonen Salme

HOPEINEN KUNNIAMERKKI

Haminan kvt ry	Kaipiainen Leena
Haminan kvt ry	Kaistala Marja-Leena
Hausjärven kvt ry	Heinonen Sinikka
Heinolan kvt ry	Mikola Seija
Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	Koivusalo Pekka
Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	Snellman Eila
Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	Tuomola Leena
Kangasniemen kvt ry	Tiihonen Ilkka
Kangasniemen kvt ry	Kauppinen Sirkka
Kuopion Hoiva Ry	Laasonen Juhani
Kuopion Hoiva Ry	Pulkinen Leena
Kuopion Hoiva Ry	Ruotsalainen Mirja
Kuusamon kvt ry	Lämsä Eini
Kuusamon kvt ry	Limma Leo

Kuusamon kvt ry	Baas Pirkko
Kuusamon kvt ry	Lohilahti Ritva
Mikkelin Seudun Kvt ry	Vilander Taru
Pudasjärven kvt ry	Ruuskanen Heino
Pudasjärven kvt ry	Timonen-Nissi Sirpa
Riihimäen kvt ry	Karrakoski Pirkko
Riihimäen kvt ry	Levo Anna
Riihimäen kvt ry	Tuomisto Raija
Tampereen kvt ry	Arrasvuori Leena
Tampereen kvt ry	Hiltunen Hanni
Tampereen kvt ry	Jernstedt Martta
Tampereen kvt ry	Jokipakka Leena
Tampereen kvt ry	Järvensivu Lasse
Tampereen kvt ry	Järvensivu Ritva
Tampereen kvt ry	Lehto Riitta-Maija
Tampereen kvt ry	Nyman Margit
Tampereen kvt ry	Ojala Hilikka
Tampereen kvt ry	Palm Kerttu
Tampereen kvt ry	Palonperä Ilpo
Tampereen kvt ry	Rantamäki Raija
Tampereen kvt ry	Rimmi Tuija
Tampereen kvt ry	Saarentaus Hilikka
Tampereen kvt ry	Saarentaus Tuula
Tampereen kvt ry	Saarinen Paavo
Tampereen kvt ry	Seppänen Anja
Tampereen kvt ry	Tähtinen Marjatta
Tampereen kvt ry	Vuorinen-Moilanen Helmi

PRONSSINEN KUNNIAMERKKI

Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	Liekari Ilkka
Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	Karjalainen Katriina
Keski-Uudenmaan Kehitysvammatuki Ry	Junela Rauni
Kuusamon kvt ry	Kilpivaara Päivi
Kuusamon kvt ry	Virranniemi Tuula
Mikkelin Seudun kvt ry	Telkkä Kirsti
Mikkelin Seudun kvt ry	Liukkonen Anneli
Mikkelin Seudun kvt ry	Partanen Aija
Mikkelin Seudun kvt ry	Karsikko Tuula
Mikkelin Seudun kvt ry	Lehto Kai
Mikkelin Seudun kvt ry	Piironen Marja-Riitta
Mikkelin Seudun kvt ry	Koitti Hannu

Pudasjärven kvt ry	Kouva Tuula
Pudasjärven kvt ry	Perätalo Sirpa
Pudasjärven kvt ry	Ruuskanen Leila
Pudasjärven kvt ry	Tihinen Hilikka
Riihimäen kvt ry	Siira Kirsti
Riihimäen kvt ry	Siira Matti
Riihimäen kvt ry	Tavela Raili
Riihimäen kvt ry	Laakso Markku
Riihimäen kvt ry	Ojala Kari
Riihimäen kvt ry	Virtanen Petri
Riihimäen kvt ry	Nyman Arttu
Riihimäen kvt ry	Mäki Virva
Tampereen kvt ry	Aalto Jukka
Tampereen kvt ry	Aalto Marja
Tampereen kvt ry	Haapanen Seppo
Tampereen kvt ry	Heikkilä Susanna
Tampereen kvt ry	Heiskanen Irmeli
Tampereen kvt ry	Kalmanlehto Seija
Tampereen kvt ry	Koskinen Kirsti
Tampereen kvt ry	Lindroos Aki
Tampereen kvt ry	Maula Janna
Tampereen kvt ry	Mäkipää Helvi
Tampereen kvt ry	Rihu Raili
Tampereen kvt ry	Rouru Leila
Tampereen kvt ry	Sipinen Maiju
Tampereen kvt ry	Syväjärvi Heljä
Tampereen kvt ry	Valonen Leo
Tampereen kvt ry	Ylinen Markku

KULTATULPPAANI

Espoon kvt ry	Grönroos Sigbritt
Heinolan kvt ry	Kauhajärvi Elli
Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	Lahtomaa Esa
Keski-Uudenmaan Kehitysvammatuki Ry	Kanerva Arja
Me Itse Ry	Teuvo Taipale
Riihimäen kvt ry	Pitkänen Hilja
Riihimäen kvt ry	Sirola Annikki
Riihimäen kvt ry	Tuominen Sirkka
Sodankylän kvt ry	Venäläinen Airi
Tampereen kvt ry	Paronen Irma
Tampereen kvt ry	Tähtinen Timo
Tampereen kvt ry	Vuorenmaa Eila

Turun Seudun kvt ry
Varsinais-Suomen Tukipiiri Ry

Lehtonen Veijo
Vainio Seppo

VIIRI

Hakija ja viirin saaja

Espoon kvt ry	Pirinen Eeva
Heinolan kvt ry	Päijät-Hämeen Pitomestarit
Keski-Uudenmaan Kehitysvammatuki Ry	Keravan Opisto
Keski-Uudenmaan Kehitysvammatuki Ry	Keravan Seurakunta
Keski-Uudenmaan Kehitysvammatuki Ry	Talkoorengas (Hyvinvointikeskus)
Kuusamon kvt ry	Kuusamon Kaupunki / Liikuntatoimi
Kuusamon kvt ry	Pölkky Oy
Mikkelin Seudun kvt ry	Rantalainen Raija
Mikkelin Seudun kvt ry	Suhonen Marko
Mikkelin Seudun kvt ry	Tarkiainen Jukka
Mikkelin Seudun kvt ry	Vahvaselkä Anna-Liisa
Mäntän Seudun kvt ry	Kujanpää Annikki
Popoke Ry	Leskelä Lauri
Popoke Ry	Martinmäki Hannu
Popoke Ry	Vimpari Heino
Popoke Ry	Ylikauma Pirjo
Riihimäen kvt ry	Lc-Uramo
Tampereen kvt ry	Ahonen Matti
Tampereen kvt ry	Hannula Jari
Tampereen kvt ry	Helistö Anne Ja Sakari
Tampereen kvt ry	Ikonen Pertti
Tampereen kvt ry	Kaltio Jyrki
Tampereen kvt ry	Kontro Paula
Tampereen kvt ry	Lahtinen Risto
Tampereen kvt ry	Laurikka Petri
Tampereen kvt ry	Pihlajamaa Kai
Tampereen kvt ry	Rantanen Seppo
Tampereen kvt ry	Tähtinen-Hakala Marika
Tampereen kvt ry	Viinikka Aki
Tampereen kvt ry	Viitaniemi Sam
Tampereen kvt ry	Ylinen Antti
Varsinais-Suomen Tukipiiri ry	Sainio Erkki

Vuoden tulppaani 2011 -tunnustus myönnettiin Toisenlaiset frendit -tv-sarjalle.

JÄSENYEDET

Yhteistyö ja verkostoituminen ovat keskeinen osa Kehitysvammaisten Tukiliiton toimintaa. Kattava lista yhteistyökumppaneista ja sidosryhmistä on kotisivullamme osoitteessa: www.kvtl.fi

JÄSENYEDET

Aikakauslehtien Liitto
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
EURORDIS – European Organisation for Rare Diseases
Inclusion Europe
Kultti
Lastensuojelun Keskusliitto
NSR – Nordiska Samarbetsrådet
Opintotoiminnan Keskusliitto
Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto STKL
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys
Terveysten edistämisen keskus TEKRY
Vammaisfoorumi
Verneriverkkopalvelu (Kehitysvammaliiton ylläpitämä)
YTY

LAHJOITUKSET

Kehitysvammaisten Tukiliiton toimintaa 2011 tukivat seuraavat yritykset ja yhteisöt:

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö Oy
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
KVPS Tukena Oy
Millog Oy
Picnic Yhtiöt Oy
Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiö
Vammaisten koulutuksen ja työllistymisen tuki ry

Tukiliitto sai lahjoituksia toimintaansa lukuisilta yksityishenkilöiltä. Pauli Virtasen tekemän lahjoituksen turvin järjestettiin kehitysvammaisuuden työllisyyden puolesta puhuva Studia Generalia -luentosarja, tuotettiin työelämäesite sekä Ihmisiä työssään -DVD. Lahjoitusvaralla ehkäistiin koulukiusaamista tekemällä vertaissovittelua tunnetuksi kouluissa ja toteutettiin koulukiusaamista vastustava ja kouluintegraatiota ajava mediakasvatusprojekti. Projektin pohjalta tuotettiin lyhytelokuva, jonka ympärille rakennettiin vuonna 2012 Haittaa se -kampanja. Tämä kampanja oli mahdollista sekä lahjoituksen että useiden osaamistaan ja aikaansa lahjoittaneiden vapaaehtoisten ansiosta.

Sekä isot että pienet lahjoitukset ovat tärkeitä mahdollistaen toteutuksen monille hyville asioille, jotka edistävät tärkeintä tavoitetta, hyvää elämää kehitysvammaiselle ihmisille ja hänen läheisilleen. Yhdistettynä vapaaehtoistyöhön pienelläkin summalla voi saada suuria aikaseksi! Yksityislahjoitusten avulla teetettiin markkinointimateriaalia viime keväänä toteutettuun Kävele ja Vaikuta -tapahtumaan. Yhdessä jäsenyhdistysten talkootyön kanssa lopputuloksena oli todella hieno, valtakunnallinen kampanja.

Lämmin kiitos kaikille tukijoillemme!

HENKILÖKUNTA 31.12.2011

<p>Yleisjohto</p> <p>Toiminnanjohtaja Risto Burman</p> <p>Viestintäpäällikkö Tupu Sammaljärvi</p> <p>ASiantuntijustoiminta</p> <p>Koulutustoiminnan esimies Anne Grönroos</p> <p>Koulutussuunnittelijat Soilikki Alanne Pia Mölsä Veijo Nikkanen Pia Björkman (ts.)</p> <p>Kouluttaja Esa Nyman</p> <p>Toimistotyöntekijä Silja Filppu</p> <p>Äiti ei pysy kärryillä -projekti</p> <p>Projektipäällikkö Pia Henttonen (perhevapaalla)</p> <p>Vastaava projektityöntekijä Johanna Sakko</p> <p>Verkostokoordinaattori Erja Kähkönen, Kouvola</p> <p>Projektityöntekijä Marjukka Suurpää, Kouvola</p> <p>Malike</p> <p>Malike-toiminnan esimies Susanna Tero (perhevapaalla)</p> <p>Malike-toiminnan esimies ts. Tanja Tauria</p> <p>Koulutussuunnittelijat Henna Ikävalko</p>	<p>Palvelusihteeri Päivi Ojanen</p> <p>Aikuis-Malike-projekti</p> <p>Projektipäällikkö ts. Taina Koivunen-Kutila</p> <p>Projektityöntekijä ts. Pia Kirkkomäki</p> <p>Kansalaistoiminta</p> <p>Kansalaistoiminnan päällikkö Oili Jyrkämä</p> <p>Kansalaistoiminnan esimies Päivi Havas</p> <p>Aluekoordinaattori Hanne Mustonen, Helsinki</p> <p>Aluekoordinaattori Marja-Liisa Suvikannas-Toivanen Kuopio</p> <p>Projektitutkija Lea Vaitti</p> <p>Suunnittelija Virpi Hongisto, Pienet vamma-ryhmät</p> <p>Jäsensihteeri Sinikka Niemi</p> <p>Toimistotyöntekijä Timo Seppälä</p> <p>Best Buddies -projekti</p> <p>Projektipäällikkö Taru Oulasvirta</p> <p>Projektityöntekijä Petra Saarinen</p> <p>Vaikuttava vertaistoiminta -projekti</p>	<p>Projektityöntekijä Päivikki Hoolan Helsinki</p> <p>Alueyöntekijä Marjo Juuti-Tavi, Kuopio</p> <p>VAIKUTTAMISTOIMINTA</p> <p>Vaikuttamistoiminnan päällikkö Jutta Keski-Korhonen</p> <p>Vaikuttamistoiminnan esimies Kari Vuorenpää</p> <p>Johtava lakimies Sirkka Sivula</p> <p>Lakimies Sampo Löf-Rezessy</p> <p>Lakineuvoja Maritta Ekmark</p> <p>Johtava aluekoordinaattori Ritva Still, Oulu</p> <p>Aluekoordinaattori Salla Pyykkönen, Hämeenlinna</p> <p>Tiedottajat Jaana Teräväinen Sanna Välikkilä</p> <p>Markkinoinnin koordinaattori Soile Honkala</p> <p>Siivous ja catering</p> <p>Siivoustyön esimies Tiina Hänninen</p> <p>Keittiötyöntekijä Esa Pajunen</p> <p>Mertiörrannan kurssikeskus</p>
--	--	---

Erkka Ikonen (ts.) Toimintavälineneuvoja Antti Tulasalo	Projektipäällikkö Marjo Harju-Tolppa Viestintävastaava Hanna Rajakangas	Emäntä Eija Joentausta Keittäjä Eila Välimaa Talonmies Ari Tamminen
---	--	---